Közéleti lap

Közlöny

Folytatjuk

Ára: 28 Ft

II. évfolyam 1. szám 1999. január

Nemet mond a kertészeti

A kecskeméti felsőfokú tanintézetek összevonásával városi főiskolát létrehozni szándékozó központi akarat a GAMF és a KETIF "egyesülési" szándékát meghozta már: a "házassági szerződés" készül. A Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Kertészeti Főiskolai Kara - leánykori nevén a "kertészeti" azonban minden nógatás ellenére nem kíván frigyre lépni velük. Már csak annak okán sem, hogy házasulása, azaz integrálódása már akkor megvalósult, amikor a másik két főiskolának ilyen tervek meg sem fordultak a fejében.

Pontosan, dátumra: 1971-ben követte az elhatározást a cselekedet. Akkor, amikor felsőfokú mezőgazdasági technikum szervezetileg, s a harmadik évtized végefelé közeledve most már teljes biztonsággal állíthatóan tartalmilag is egy, azaz integrált az anyaegyetemmel.

Dr. Lévai Péter, a kertészeti főiskolai kar főigazgatója egy szuszra negyedóráig képes sorolni mindazokat az előnyöket, amelyeket az egyetemmel kialakított szoros kapcsolat, illetve a szakmai integráció további módozatai jelentenek, a diákságra és az oktatókra nézve egyaránt.

- Két elv szerint lehetséges integrációt kivitelezni: területileg és szakmailag. Miután a regionalitásra való törekvés az Európai Unióhoz való csatlakozás velejárója, legalább is ugyanennyi érv szól a szakmai összekapcsolódás mellett is. Nem hallgatva el azt sem, hogy az európai univerzitások között erre is, arra is találhatni példát. Miért ne lehetne egy teljes agrár- és élelmiszergazdasági univerzitást létrehozni, ha a társintézmények ennek keretében látják hatékony működési lehetőségüket az oktató és tudományos munkában egyaránt?

- Az állásfoglalás meghozatalában egységes volt a szándék?

- A legteljesebb mértékben. Mind a főiskolai kari tanács, mind az egyetemi tanács egyhangúlag a szakmai megfontolások mellé állt. Innentől már rajtunk nem múlik semmi: hiszen közösen így véleményeztük az Oktatási Minisztérium előterjesztését. A kormányé, illetve az országgyűlésé a döntés, amihez azonban annyit hozzátennék, hogy respektálni illenék az érintettek véleményét is.

- Nem véli-e úgy, hogy a város érdekei sérülnek a kívül maradásukkal?

- Egyáltalán nem. A miáltalunk preferált integrációval többet nyer a város. Sőt a régió is. Ha már csak azt vesszük, hogy szakmérnök-képzésünk ilyen formában olyan specialitásokat kínál mint a kertépítő-, zöldfelület-fenntartó, biogazdálkodó, zöldséghajtató és gombatermesztő, szőlőtermesztő és borász, növényvédelmi és tápanyag-gazdálkodási, plusz a környezetgazdálkodás, kertészeti termékmenedzser szak. Mindez a biztos egyetemi háttér nélkül nem lehetne, Kecskeméten.

Annyit még hozzáfűznék, hogy a szervezeti korszerűsítésen már túl vagyunk, miközben a hallgatók száma megháromszorozódott, az oktatóké felére csökkent.

De mindennek ellenére elmondható, hogy az eredményes pályázatok révén rentábilis a működésünk. S ha szűkösen is, de fejlesztésre is gondolhatunk.

Havonta négyezret

Amikor eljutott hozzánk a hír, hogy Kárpátalján egész falvakat öntött el az ár és sok ezren lakóhely, élelem és ruha nélkül maradtak, Magyarországon nagyon sokan megmozdultak. Szerettünk volna mi is rögtön segíteni. Többek között arra gondoltunk, hogy áthozunk két busznyi gyereket, és a téli hónapokra itteni családoknál elhelyezzük őket. **Majnek Antal** munkácsi püspök atya és **Papp Tihamér** ferences házfőnök azonban megkeresésünkre határozott nemet mondtak. Azt kérték, hogy ne hozzuk el a gyerekeket, otthonukban segítsük kal. Egy joghallgató egyetemista cigány lány egyszerű szavakkal ígérte meg, hogy egész életével népének fölemelkedését akarja szolgálni.

Ezek a közvetlen élmények is arra késztetnek, hogy felhívjam a kecskemétiek figyelmét arra a kezdeményezésre, amely már évek óta közel ezer kárpátaljai magyar család megmentésére irányul. Lényege: egy magyarországi család (vagy több család összefogva) vállalja, hogy fél éven keresztül egy kárpátaljai családnak küld havi négyezer forintot. Hat hónap után a magyar fél nyilatkozik, hogy

Minden segítség elkél a kárpátaljai magyarságnak a megmaradáshoz

őket. A családoknak az átélt tragédia után leginkább arra van szükségük, hogy együtt maradjanak.

Kárpátalja jelenlegi legnagyobb sorskérdése a fiatalok átvándorlása Magyarországra. Nagyon fontos abban erősíteni Kárpátalja népét, hogy nem kell, nem szabad elmenniük.

Decemberben egy hetet Nagyszőlősön töltöttem, néhány barátommal segíthettünk az ottaniaknak a szállítmányok fogadásában, szétosztásában. Sok alkalom adódott a beszélgetésekre, közben megértettem, hogy helyben kell segítenünk.

Rahón például ötven év után szeptemberben nyílt meg a magyar iskola. Minden órában más-más csoport érkezik a hittanterembe magyart tanulni. **Juhász János** plébános legközelebbi munkatársai is az elmúlt években tanultak meg írni, olvasni anyanyelvükön.

Munkácson beszélgettem fiatalok-tud-e továbbra is segíteni, illetve a kárpátaljai felelősök véleményt mondanak arról, hogy annak a családnak továbbra is szüksége van-e erre a segítségre, vagy esetleg más, jobban rászorulókat kellene segíteni.

A négyezer forint nagyjából megfelel az ottani átlagfizetésnek. Négyezer forint nagyon kevés pénz, de elegendő a túléléshez, már csak azért is, mert a pedagógusok, bányászok júniusban kaptak utoljára fizetést, az egészségügyi dolgozók pedig augusztusban. Ebben a kilátástalan helyzetben, amelyet most még az árvíz is megnehezített, ekkora összeggel meg lehet menekülni a fagytól és az éhezéstől. Várjuk a felajánlásokat!

Írta:
Jávorka Lajos
plébános
Szent Család Plébánia
Széchenyiváros

Köszönjük, Galánta!

A Kodály Iskola Miraculum kórusa (42 gyermek) **Durányik László** karnagy-tanár vezetésével a Galántai Zenei Napokon (december 17-20) nagy sikerrel szerepelt. Kodály Zoltán szívet melengető szavai jutnak eszembe mindig, ha Galántáról kapunk meghívást:

"Galántai Népiskola, mezítlábas pajtásaim: rátok gondolva írtam ezeket. A Ti hangotok cseng felém ötven év ködén át. Hajigáló, verekedő, fészekkiszedő, semmitől meg nem ijedő, talpig derék fiúk, dalos, táncos, illedelmes, jódolgú lányok: hová lettetek? Ha minket akkor effélékre (és még egyre-másra) megtanítanak: be más életet teremthettünk volna ebben a kis országban! Így azokra marad, akik most kezdik tanulni, hogy nem sokat ér, ha magunknak dalolunk, szebb, ha ketten összedalolnak. Aztán mind többen, százan, ezren, míg megszólal a nagy Harmónia, amiben mind eggyek lehetünk. Akkor mondjuk csak igazán: Örvendjen az egész világ!" Ezekkel a mondatokkal ajánlotta Kodály a Bicinia Hungaricát Galántának.

Nagy örömmel készülődtünk a vendégszereplésre. Beutazzuk Európát, versenyeket nyerünk, de Galánta más! Oda egy kicsit haza megyünk. A Kodály Iskola szinte minden kórusa bemutatkozott már ott, ahol Kodály gyermekkorának legszebb hét esztendejét töltötte.

Mézes Rudolf a Csemadok elnöke és munkatársai komoly erőfeszítést igénylő munkával teszik lehetővé évente az anyaországi kórusok meghívását. Egy kicsit részesei lehettünk a Szlovákiában élő magyarok életének. A vendégszeretet, **Katona Andrea** kolléganő kísérőnk gondoskodása a pozsonyi városnézés, **Bartalos Ottmár** biológia-földrajz szakos tanár úr élménytadó vezetése, Mézes Rudolf szervezői tehetsége, mindenkit átölelő szeretete, lelkesedése örömet szerez gyermeknek, felnőttnek egyaránt. A szervezés egyik legszebb ötlete, hogy a vendégszereplő kórusok minden este más-más kis helység templomában adnak hangversenyt . Énekeltünk a zsigárdi református, a deáki katolikus templomban. Különös varázsa van ezeknek a koncerteknek. Jéghideg templom; fejkendős, kucsmás öregek könnyes szemmel örülnek szép, komoly gyermekeink énekének. Vasárnap megkoszorúztuk Kodály Zoltán emlékművét, délután pedig az Ünnepi Karácsonyi Hangverseny következett. A fellépő kórusok magas színvonalú szereplése, a hangverseny végén meggyújtott gyertyák, csillagszórók fénye, az összes kórus és a közönség közös meghitt éneklése mindannyiunk szívében ünnepet költöztetett. Köszönjük Galánta!

Írta:
Ladics Tamásné
igazgatóhelyettes

Háztűznéző Brüsszelben

Dr. Szécsi Gábor polgármester január elején Brüsszelben járt, előkészítendő Kecskemét város ottani irodájának megnyitását. Kecskemét új városvezetése ugyanis fontosnak tartja azt, hogy az uniós csatlakozás előkészületi esztendeit jól hasznosítsa, jelen legyen abban a városban, ahol az Európai Unió főigazgatósága és a bizottságok működnek.

A magyar kultúra napján

"Énekijesztő korban élek" - írta *Utassy József* évekkel ezelőtt, akkor, amikor pedig még *"a művészet energiaátvétel"* volt - legalábbis szerinte. Azóta történt egy s más... Most például polgárosodunk, jól le is jártatva e nemes veretű szót. Weörest lapozgatom, s ámulok, amit ír: *"Dolgozzunk s játsszunk csak a "most"-ban, sosem a "majd"-ban, mert nem sejthetjük, mit hoz az új ezredév."*

Szent igaz. Csak most azokra a családokra gondolok, ahol esténként kötelezően, egymást váltva lapozgatják a továbbtanulási tájékoztatási füzeteket. Sokkoló már azok olvasása is! Különösen, amikor rádöbben a fiatal, hogy a négy könyvből bizony tíz-húsz sor a neki való. Vagy mit szóljon az a tisztességes, jószándékú középiskolás, aki idejét és pénzét nem kímélve letette középfokú "C" típusú nyelvvizsgáját, s most azt látja, hogy ahová ő akar menni, ne adj Isten humán szakra, már plusz pontot sem ér e teljesítmény. Ugyanakkor meg van főiskola a Dunántúlon, elhíresülve(!), ahol 12 pontot is adnak e vizsgáért. Egyenlőség!? S mit szóljon az a fiatalember, akinek meg egyszerűen eltűntek a nyelvvizsga-papírjai, pedig olyan szépen fütyörésznek a "rigók" Pesten. Márciusban - kegyből! - újra kezdheti vizsgáit, csak a befizetés alól mentesül. Jó!

Madáchra emlékeznek manapság - nem véletlenül. De mily igaza van *Ladányi Mihálynak,* amikor így fogalmaz egyik versében:

"Nagy úr a kényszer, s Lucifer tévedett: / az idő halad, nem mi változunk. / Törékeny álmaink, mint húsevő növények csukódnak ránk. / Jót és gyönyörűt akarunk, de beérjük bármivel már." Feladtuk volna? Kétlem. Bizalmatlanok vagyunk? Is. Reménykedhetünk! Ránk férne! Pedig hogy sokkolnak bennünket a "hivatalosok" (is) a tv képernyőről, ahol nyilatkozataikban egymásra rakódnak szavaik, kupaccá nőve, bénítva a nyelvet. Színtelenek, unalmasak. *"Híg szó-hordalékaikkal"* bosszantanak, amikor *"ál-vitákba állig temetkeznek"* (Garai Gábor szavaival), s hány, de hány alibi mondatot is hallunk tőlünk, felkentektől, amikor eljátsszák a *"fontosdit, lényegesdit"* (Weöres) hangsúlyozva. Mennyi az üresjárat, a *"locskaérték"* felszólításaikban, amit a nagyszerű *Kányádi* csak így nevez *"fáradt gépolaj a pátosz"* szavaikban. *"Öngörcsölt dumafonalakból"* szakítanak maguknak közszolgálati perceket paneljeik, frázisaik pufogtatására, amelyek aztán, mint az indák másokra is nagyhatással vannak. De ki mondja meg már meg végre nekik is, miért van az, hogy *"legtöbbet az fecseg, akinek a mondanivalója a legkevesebb?"* Nincs este, hogy *"ügyeletesék"* ne a *"siralmas közhelyek sokszorosítását végeznék"*, a *"közös szólamok mesterséges megtermékenyítését"*. Néha-néha azért nekik sem ártana egy kis csöndszünet, amúgy Pákolitz módra, *"mikor az ember nem leli a szót, pár pillanatra magára lel."* Kapcsolunk ilyenkor - máshova ...

.... a selypítős, a raccsolós, a pösze *"sztárokra"*, van belőlük jócskán mindenütt. Nem tudom, figyelték-e, ma mindenki sztár. De ezért az újságírók is felelősek. Ám ebben a státuszban azért *"mások is élnek"*, s sztárokat *"csinálnak"* saját nihilnézeteikhez igazítva. Észre nem veszik, hogy a *"semmi terjed"* általuk. S mily divatosan hadarnak! De tudják-e azt, hogy a hadaró beszéd olyan, mint egy kereplőn előadott szimfónia?! S mennyi tölteléket használnak!?

Uraim! Hölgyeim! Nem az idegen szó a fölöslegesen használt szó(menés) idegen a magyar nyelvtől! S még valamiről: terjed a közhasználati trágárság! Sípolnak, feliratoznak - a *"sztárok"*-ripacsok meg csak mondják... Elismerem, manapság a trágár beszéd kortünet, de azért mégsem engedhetjük, hogy kordivattá váljon! Szomorúan aktuális mindez a magyar kultúra napja környékén!

Írta:
dr. Kovács István

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság Kecskeméti Szervezete és a Kecskeméti Ifjúsági Otthon a magyar kultúra napját közös programmal ünnepli január 22-én. Délután 1 órakor kezdődik az Ifjúsági Otthonban a nemzeti festészet születéséről szóló előadás, amelyet ifj. Gyergyádesz László művészettörténész tart. Ezt követően Juhász Gyula a Hymnus című versét Tóth Ágnes, a Bányai Júlia Gimnázium tanulója szavalja el, majd megkezdődik a Kölcsey felolvasó verseny.

Mint azt már sokan tudják, Kölcsey Ferenc, a Himnusz című költeménye január 22-én "született", e jeles nap lett a magyar kultúra méltatásának, ünneplésének napja. Immár ötödik esztendeje ezen a napon Kecskeméten felolvasó versenyt tartanak. A Kölcsey prózai műveiből választott 3-5 perces szemelvények felolvasásával nemcsak a veretes gondolatok idéződnek föl a közönség és a versenyzők számára. A Katona József Könyvtár a Kulturális örökségünk az évezred küszöbén című, 17 órakor kezdődő ünnepi programjában politikusok, művészek, szakemberek beszélgetnek a témáról.

Az ünnepen kitüntetetteket következő számunkban mutatjuk be.

Ön dönt!

A TOLERANCIÁRÓL

Az elmúlt év végén a két ünnep között, a Kossuth Rádió délelőtti közszolgálati adásában **Horvát János,** az Ön dönt! televíziós vitaműsor vezetőjével hallhattunk egyórás beszélgetést, amely a fogyatékosok számára különösen figyelemreméltó információkkal szolgált. Horvát János elmondta, hogy a sorozatban összesen hat, a fogyatékosok problémáival kapcsolatos program volt, és mind a hat esetében, minden más szempontal szemben, a fogyatékosok emberi jogainak védelme mellett foglaltak állást a magyarországi nézők. Mindezt arra a kérdésre válaszolva említette, hogy a sorozat hazai fogadtatása kapcsán mi volt számára a legérdekesebb, legváratlanabb mozzanat. Magyarázatként hozzátette azt is, hogy tudomása szerint sehol másutt, más országokban nem volt a fogadtatás ennyire egyértelmű: legalább egy-egy esetben a társadalom bizonyos "önvédelmi szabályozóit" a fogyatékos egyéni szabadságjogai elé helyezték.

Az természetesen nyilvánvaló, hogy a betelefonáló nézők szavazatai nem értelmezhetőek közvéleménykutatási eredményként, az ügyben érintetlen sokaság nagy része általában nem nyúl a telefonért. De a többi országbeli vetítés esetében is ez a helyzet, így a velük történő összevetés nagyonis helyénvaló, eredménye megfontolást igényel.

Az bizonyos, hogy Horvát János meglepődésének oka részben az a belé is plántált téves feltételezés, hogy a magyar társadalom éretlen a fogyatékosság kezelésében, intoleráns a fogyatékosokkal szemben.

Hiszen évtizede hirdetik ezt az ellátó szervezetek és az ezeket felügyelő, fenntartó, helyi és országos szociális hivatalok, mert mégiscsak kényelmesebb mindig másról beszélni, mint a kompetenciájukba tartozó ügyekről, pl. munkájuk színvonaláról.

De hirdette ezt egészen a legutóbbi időkig a MEOSZ több vezetője is. Valamiféle dilettáns népnevelői gerjedelemtől hajtva, vagy hogy eltereljék a figyelmet az érdekvédelmi tevékenység hiányosságairól.

Mert nemcsak kényelmes a társadalmat hibáztatni, de a mindenkori felelősök számára praktikus is: Őszemélytelensége még csak replikázni sem fog a vádakra. Felelősségük - pontosabban felelőtlenségük - elenyészhet a közvélemény szemében: ha a tehetetlenséget, a hozzánemértést, az élősködést, sikerül másra kenniük; a társadalom ugye le sem váltható.

A kerekesszékeseknek az a kisebbsége, aki utcai közlekedésre alkalmas eszközzel rendelkezik és ügyeit önállóan intézi, folyamatosan tapasztalja, hogy az emberek kéretlenül is segítőkészek, a boltokban és a szolgáltatóhelyeken nemcsak az ott dolgozók kompenzálják szívesen az épület akadályozottságából adódó hátrányokat.

Legfeljebb a "magas" állami, önkormányzati hivatalokban nem gyakorolhatjuk sokszor állampolgári jogainkat, de ennek sem a fogyatékosokkal szembeni diszkrimináció az oka, hanem az a történelmileg örökölt hivatalnoki mentalitás, amely ép polgártársainkat is alattvalónak tekinti.

De hogy Magyarországon lenne a fogyatékosokkal szembeni tolerancia világcsúcsa? - ez azért nehezen elfogadható.

Azt hiszem, hogy az Ön dönt! szavazói egy, a fogyatékosokkal szemben mind inkább lelkiismeretfurdalásos társadalom kompenzáló képviselői. Akik olvassák és hallják a politikai deklarációkat és tapasztalják az ezzel ellenkező gyakorlat egyik-másik megnyilvánulását, amelyeket drámaian igazolnak a fogyatékos-ellátás némely területéről szóló ombudsmani jelentések vérlázító részletei. Amelyek egyébként semmiféle konzekvencia levonására nem sarkallják az illetékeseket...

És olyan jó, olyan emberi érzés valakikkel szolidaritást vállalni, emberségükben is többnek, felvilágosultabbnak érzik magukat azok, akik valamilyen másságot jószívvel képesek elfogadni, - a testi, érzékszervi fogyatékosok pedig ugye mégsem "buzik" vagy "cigányok"...

A fogyatékosok társadalmi elfogadásának aranykora van ma Magyarországon, bár a fogyatékos mozgalom ezt észre sem veszi, érdekvédelmi küzdelmeiben meg sem próbálja kihasználni.

Azután majd az üveghegyen túli uniós Európában szembesülni fog a társadalom a méltó ellátás költségével és keresni kezdi azokat az "önvédelmi szabályozókat" amelyekkel szolidan korlátozhatja a fogyatékosok teljes esélyegyenlőséghez fűződő jogait. De az más, számunkra jobb minőségű társadalom lesz, noha a brazil moralitásjátékokon már nem leszünk képesek zsigeri tolarencia világcsúcsra.

Írta:
Hideg Antal

LETARTÓZTATVA

A közelmúlt eseményei - gondoljunk csak a kiskőrösi zárkatűzre, az ország különböző pontjain elkövetett "pulóveres" akasztásos öngyilkosságokra - szomorú aktualitást adnak annak a kérdésnek, vajon mindig szükséges és humánus eljárás-e valakit előzetes letartóztatásba helyezni?

Z. néhány fiktív számla miatt került be, adócsalással gyanúsították. Egy hónapot töltött rács mögött, holott súlyos beteg volt, gerincbántalmakkal bajlódott. Ráadásul GYES-en lévő felesége akkor várta második gyermeküket. Ügyvédje útján hiába adott be különféle orvosi papírokat, s dacára részbeni beismerő vallomására, valamint azon kérelmükre, hogy inkább lakhelyelhagyási tilalmat rendeljenek el letartóztatása helyett, hiszen volt lakása - letartóztatták. Később felfüggesztett szabadságvesztés büntetést szabtak ki rá. Nem végrehajtandót. Úgyis leülte azt.

Egyik kihallgatása után, amikor a folyosón vitték, látott egy tízéves (!) forma megbilincselt gyermeket. Vajon miféle borzalmas tettet követett el, hogy láncra verték? Talán embert ölt? Semmit sem tudott meg róla. Olyat is hallott, hogy egy két gyermekes anyát orgazdaság gyanújával őrizetbe vettek, majd előzetesbe helyeztek. Állítólag használt, lopott motort vett, amiről azt hitte, "tiszta". 30 napra bent tartották. A baj csak az volt, hogy a nő éppen akkor menstruált, ami igen nagy fájdalmakkal járt. Első nap nem adták oda a fájdalomcsillapítóját, amíg az orvos le nem ellenőrizte, hogy nem mérget vagy kábítószert hozott be magának. Egy napig üvöltött a kíntól. Jó félév múlva bűncselekmény hiányában megszüntették ellene az eljárást.

A büntetőeljárásról szóló törvény alapján kizárólag bíró tartóztathat le valakit, ha ellene szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény alapos gyanúja áll fenn, valamint megszökött, elrejtőzött vagy cselekmény súlyánál fogva vagy egyéb okból ettől lehet tartani; illetőleg alaposan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén a büntetőeljárást - például tanúk befolyásolásával - megnehezítené, meghiúsítaná vagy veszélyeztetné; illetve ha az eljárás alatt szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követett el vagy követne el, fejezne be. Szabadon már az ügyész is bocsáthat. Így szól a száraz törvényszöveg.

Az alapos gyanú még nem bizonyosság, arra csak a tárgyaláson, az ítélkezés során lesz szükség. Ám az, hogy valakinek a szökésétől, elrejtőzésétől lehet tartani, nehezen megragadható dolog: Jövőbeni, bizonytalan esemény, korántsem biztos, hogy bekövetkezik. Ugyanez érvényes a bűnismétlésre is, jóllehet személyisége, életvitele, büntetett előélete, visszaesői mivolta sejteti, hogy az illető folytatja a bűnözést. De csak sejteti. Mi van, ha többet tényleg nem lop? A gyanúsított egyedülálló, hajléktalan mivolta, ha külföldi - nem minden diszkriminációt nélkül -, az előzetes elrendelések irányába mutat (szökés veszélye): Az eljárás megnehezítése, meghiúsítása - például összejátszás tettestársakkal, a tanúk befolyásolása, nyomok eltüntetése stb. - mint az előzetes letartóztatás különös indoka ha lehet, még bizonytalanabb kategória. Ebbe sok mindent bele lehet sulykolni, és ha a másik kettő okra nem tudnak hivatkozni, a hatóságok néha ehhez az úgynevezett "gumiparagrafushoz" nyúlnak, ami komoly fejtörést okoz a védőnek.

Az előzetes letartóztatás funkciója tehát az, hogy a nyomozás zavartalanságát, a hatóságok részére a vádemeléshez szükséges feltételek biztosítását és a lehetséges elkövető rendelkezésére állását biztosítsa. Itt nem a bűnösségártatlanság kérdéséről van szó, hanem egy több oldalon - bűnelkövetői, nyomozói és bírói - kényszerhelyzetről, amit valahogyan meg kell oldani. Sajnos egyre többen vannak bent és egyre tovább. Olyan is, aki végül pénzbüntetéssel megúszta. Még az is előfordult, hogy az előzetes letartóztatásban eltöltött idő hosszabb volt, mint a jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetés.

Az államnak - közvetlen az adófizető állampolgároknak - havonta fejenként körülbelül nyolcvanezer forintjába kerül a fogvatartottak őrzése, etetése, tisztálkodása. Talán ezért is érdemes lenne meggondolni, adott esetben vajon létezik - e más - költségkímélőbb, de a büntetőeljárás szempontjából ugyanolyan hatékony - kényszerintézkedés a bűnelkövetők elleni fellépéshez.

A fogvatartottak körülményei - részben jogi szabályozás miatt - még így nagyon rosszak. Keményebb feltételek között élnek, mint a legsúlyosabb végrehajtási fokozatban, a fegyházbüntetést töltő elítéltek. Például csak kéthetente harminc perc erejéig, ellenőrzés mellett fogadhatnak hozzátartozót, felügyelet mellett telefonálhatnak, csomagot hetente kétszer - Kecskeméten kedden és pénteken - kaphatnak, amiben nem lehet üveg, olló, kés és egyéb vágószerszám, lezárt boríték, stb.: súlya is mindössze három kilogramm lehet. Leveleik tartalmát is cenzúrázzák, kivéve a védőjükhöz és a védő által írtakat. Ritkán vannak szabad levegőn, és egy cellában fejenként körülbelül négy négyzetméter jut rájuk. Általában étkezniük is ott kell. Hely hiányában gyakran nem különítik el őket a jogerősen elítéltektől, a fiatalkorúakat a felnőtt korúaktól, holott a jogszabály kötelezően előírja azt. A magyar börtönök, fogdák még ma is zsúfoltak.

Aki odabenn volt, azt mondja, egy nap előzetes hét nap börtönbüntetéssel ér fel, mégis hónapokat, éveket (!) lehet ülni előzetesben. Magyarországon a gyanúsítottak - közülük nem lesz mindenki elítélt - átlagosan nyolc-tíz hónapot vannak odabenn. Ez döbbenetesen hosszú idő. Nyugat-Európában mindössze hatot. Pár százan már több, mint két éve vannak benn és várnak első fokú ítéletükre. Néhány éve egy országos lap is megírta, hogy volt olyan, aki - nem Kecskeméten - több, mint öt évet töltött előzetesben! Pedig a törvény szerint soron kívül kell eljárni ügyükben, csakhogy kevés a büntetőbíró és egyre több az ügy. A bezártság, a mozgás, a megfelelő táplálkozás, vitaminok stb. hiánya, a felbomló érzelmi, családi kapcsolatok, az elveszített munkahely helyrehozhatatlan hátrányokat teremthetnek életükben. Kimutatták, hogy bizonyos betegségek - magas vérnyomás, nyombélfekély, neurotikus panaszok -, öngyilkossági kísérletek gyakrabban fordulnak elő az előzetesek, mint az elítéltek között.

Nem mindig indokolt, és nem egyszer túl sokáig tart ez a szabadságelvonással járó kényszerintézkedés. Sok esetben szükség van rá, de van, amikor nincs. Törvénymódosítással némiképp változtatni kellene a helyzeten. Például fiatalkorúaknál - tizennégy-tizennyolc év közötti kiskorúak - csak akkor volna célszerű elrendelni, ha különösen súlyos az a bűncselekmény, amit elkövettek. Velük szemben javítóintézeti nevelést kellene alkalmazni. Ott jobb körülmények között vannak, kevésbé szoknak rá a bűnözésre, mint a börtönökben.

Ha a bizonyítékok már eleve rendelkezésre állnak; bizonyos gazdasági bűncselekményeknél fölösleges; súlyos kábítószerfüggőkkel szemben - hiszen ők inkább betegeknek, mintsem bűnözőknek tekintendők -; kórházi ápolásra szoruló nagybetegek, haldoklók esetében, ha a börtönkórházban lehetetlen, vagy komoly nehézségekkel jár ellátni őket, nincs értelme elrendelni/fenntartani előzetesüket, egyszerűen embertelenség.

Vannak alternatív megoldások, például a lakhelyelhagyási tilalom, amikor a hatóság engedélye nélkül tilos elhagyni azt a helységet, amelyben a gyanúsított tartózkodni köteles. Be kellene vezetni és széles körben alkalmazni az óvadékot - mintegy pénzbeli megváltást-kiváltást-, a házi őrizetet és az útlevél bevonását is.

A bűnösökre váró büntetés - például szabadságvesztés - az már egy másik kérdés. Mindenki ártatlannak tekintendő, amíg jogerősen el nem ítélik. Akit fölment a bíróság, a Magyar Államot perelheti kártérítésért a törvénytelen fogvatartás miatt.

De vajon kárpótolja-e - az évek múltán - megítélt pénz azt, akit odaát igaztalanul életre szóló testi-lelki megpróbáltatások értek?

Vajon minden sérelem kifizethető, megváltható?

Írta
dr. Benczúr Csaba

A kecskeméti vállalkozók előírt minimumjövedelme

A Pénzügyminisztérium az egyéni vállalkozók és más önálló tevékenységet folytató magánszemélyek által 1998-ban szerzett jövedelmek minimálisan elvárt értékhatárait - az előző évi bevallások figyelembe vételével - állapította meg.

Bútor-, épületasztalos: 241 ezer, pék: 754 ezer, kőműves: 314 ezer, ács: 309 ezer, szobafestő: 322 ezer, vízvezetékszerelő: 395 ezer, fodrász: 234 ezer, kozmetikus: 234 ezer, orvosi alapellátás 1 millió 328 ezer, fogorvos: 618 ezer, természetgyógyász: 404 ezer, szoftverkészítő: 603 ezer, kocsma: 234 ezer, pecsenyesütő: 251 ezer, ruha, lábbeli nagykereskedő: 463 ezer, ügynök: 387 ezer, állatorvos 289 ezer, előadóművész 271 ezer, építőmérnök: 400 ezer, ügyvéd: 1 millió 328 ezer, könyvelő 469 ezer, biztosítási ügynök: 377 ezer, alapfokú oktatás: 313 ezer, felnőttoktatás 482 ezer, nyelvtanár: 326 ezer, lakásbérbeadó: 395 ezer, ingó bérbeadás: 400 ezer, autókölcsönző 265 ezer, játékautomata üzemeltető: 234 ezer, autóbontó: 278 ezer, elektronikai műszerész: 400 ezer, fogtechnikus: 369 ezer, kulcsmásoló: 255 ezer, villanyszerelő: 459 ezer, taxis: 257 ezer, autószerelő: 289 ezer, benzinkutas 537 ezer forint.

BB

Nem a filmsztár. A pénzintézet. Amely azt sosem hirdette magáról, hogy közel áll hozzánk. Itt, Kecskeméten sem. De azért a diszkréciót feltételeztük felőle. Legalább is eddig.

Történetünkben egy fiatal hölgy fizetne be folyószámlájára nagyobb összeget. (Régóta hirdetett házukat az égből pottyant vevő rögtön kifizette és a vánkos alja helyett inkább ide hozta a pár milliót.) Meg is kapta a kioktatást, hogy legközelebb ekkora összeget legalább egy nappal előtte be kell jelenteni. Ez után hangos konzultáció kezdődött az ügyintéző hölgyek között:

- Felkerüljön a listára?
- A pénzmosósra?
- Naná, írom is!

És úgy cselekedtek. Tucatnyi ügyfél előtt megszégyenítve, nevét a saját szeme láttára írták fel. De nem akárhogy! A névsoron, amelyre felkerült, döbbenten látta meg - piros filccel aláhúzva - vállalkozó ismerősei nevét is.

Ezt talán a halmozott diszkréció, BB módra.

A másik eset.

Van olyan üzlet, ahol időszakonként sok fémpénz (apró is) összegyűlik.

Gyanútlan vállalkozónk - a BB-nál nyitott számlájára betenné. Beáll az apróval a pénztár elé. Hirtelen odagördül egy banktisztviselő asszonyság. Fennhangon - úgy, hogy az egész terem értsen belőle-, átszól az ügyfél felett kolléganőjének:

- Mi ez a rengeteg apró itt, csak nem váltani akarják?

Az "ügyfél" magyarázná a bizonyítványt, de az asszonyság beléfojtja a szót. Indulatosan tudatja, mennyi a bajuk a sok apróval, elvégre egy ilyen bankot nem arra találtak ki, hogy csőstül odaöntsék az emberek a mindenféle fémpénzeket.

A reklámok pedig mind sulykolják belénk: szeressük a pénzintézeteket, legyünk irántuk feltétlen bizalommal. Hisz szolgáltatnak, értünk élnek, halnak.

Stílusuk van. Sőt, a stílus - maga a bank. Az.

Vabank.

Várják a tavaszt

Magyarországon talán tíz gombagyűjtő klub van. A kecskeméti 1994 decemberében alakult meg, Horváth Lászlóné vezetésével. Aki érdeklődik a gombák iránt, és szeretne azokról többet tudni, azt szeretettel fogadják körükbe. Elvégezheti az alapfokú gombaismerő, vagy szakellenőri tanfolyamot.

A gombász klub tagjai természetesen a természetben érzik legjobban magukat, főképp ha gyönyörűséges boszorkánykörökre lelnek. (Ez a neve a sajátságosan növekvő gombatelepek megjelenésének: évről-évre nagyobb körben jelennek meg a gombák. A szerk.) Havonta egyszer azonban az Erdei Ferenc Művelődési Központban összejönnek, megcsodálni, megirigyelni egymás szerzeményeit. Főleg a hegyvidéki gombalelőhelyek adnak gazdag zsákmányt. Hogy mekkora a választék? A világon mintegy százezer gombafaj él, hazánkban több ezer a honos. Évente egyszer kiállításon mutatják be a legszebb trófeákat.

Azt mindenki tudja, hogy vannak mérgező gombák, sajnos azzal kevesebben vannak tisztában, hogy melyek ezek a gombák. Ebből aztán évente sok baleset származik, amiért viszont a közvélemény mindig az ártatlan gombára, nem a szedőjére, megfőzőjére, elfogyasztójára haragszik.

Nos, a kecskeméti gombászok mindent megtesznek azért, hogy bemutassák egymásnak az ellenérdekelt feleket. (Bár a mérgesgombának az már nem esik rosszul, ha elfogyasztják, viszont aki megeszi, szenved betyárul. Ennek ellenére mégis... de hát ezt már elmondtuk!)

Sajnos néhány faj kihalóban van, például a császárgomba. (Nomen est omen.) Néhány pedig még a nagyvárosokba is bemerészkedik: kerti csiperkét a Nagytemplom előtti pázsiton alkalmas időben megtalálhatni, a tintagomba pedig néha majd olyan gyakori az utcai szegélyparkokban, mint a szemét.

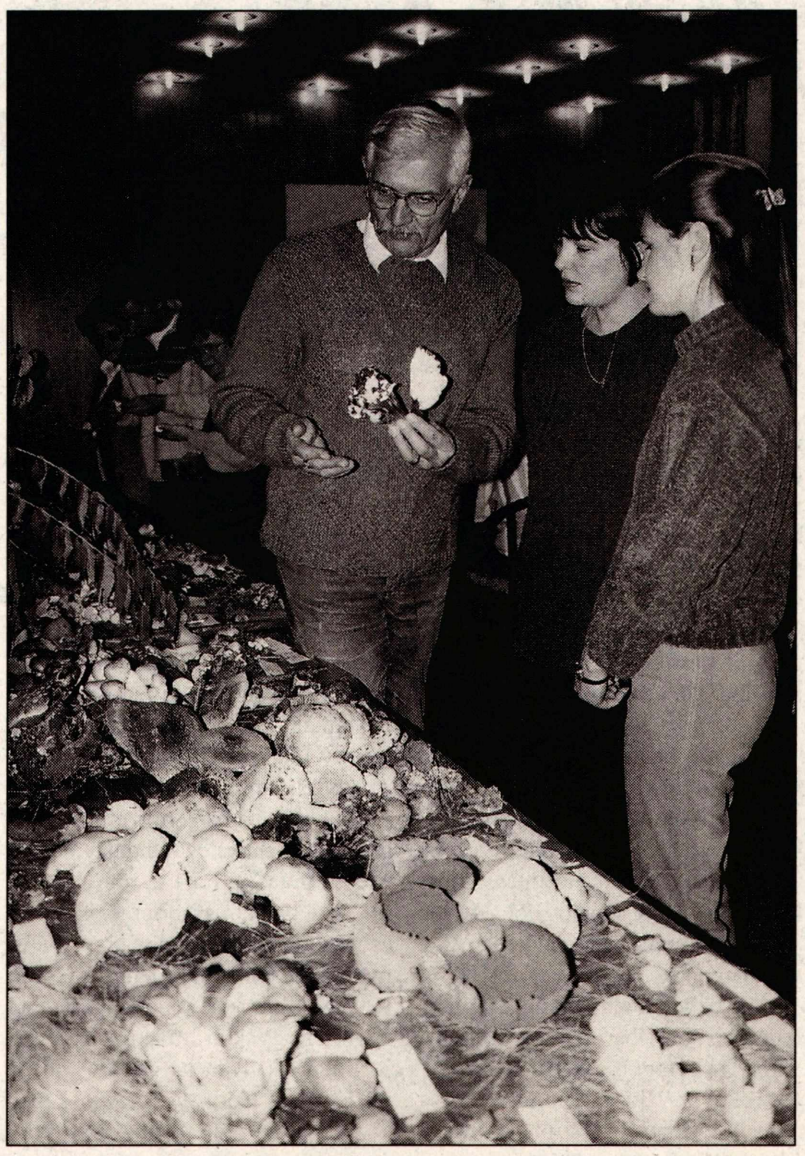

Az Erdei Ferenc Művelődési Központban megrendezett gombakiállítások mindig sok érdeklődőt vonzanak.

Most ne essék szó a gasztronómiai élvezetről, amit a változatos ízű gombákkal lehet elérni. Most laskagombán él az ember, legfeljebb shitaken. (Máskülönben jó is!)

Még itt a tél, de a gombaklubosok már a tavaszra gondolnak. Aki evett már rántott őzlábgombát tartármástással, vagy tinorut, pikáns szósszal, az tudja, milyen hosszú tud lenni a fagyos évszak. Persze ha szárított gombával idejében fölkészült az ember, valamiképp túlélhető. De azért gombavadászatra indulni: az az igazi!

Írta:
Zimay Márta

Tudóselődök bűvöletében

Bolyai-napok - immár minden évben ünnepségsorozatot rendez ezen a néven a Széchenyiváros fiatal gimnáziuma, s miközben az iskola névadójára emlékezik, közben lassanként hagyományt is teremt. Idén a Bolyai-napok vendégeként Kecskeméten járt **Weszely Tibor,** marosvásárhelyi Bolyai-kutató, vele beszélgettünk munkáiról, könyveiről, terveiről kérdeztük:

- Törvényszerű-e, hogy egy marosvásárhelyi diák közel kerül a két Bolyai - apa és fia - alakjához? Magától értetődik, hogy később, tanárként könyveket is ír róluk?

- Ha életrajzzal kezdjük, akkor el kell mondanom, hogy nem Marosvásárhelyen születtem, hanem az erdélyi Érchegységben. Csak hetedikes koromban kerültem a vásárhelyi református kollégiumba, ahol Bolyai Farkas fél évszázadon keresztül tanított, s ahol János diákéveit töltötte. Természetes, hogy a személyükhöz kötődő hagyomány erősen áthatotta az iskola szellemét. Aztán később, 1952-ben a Bolyai Egyetem kiállítást rendezett, én ott láttam először részleteket, eredeti dokumentumokat a két tudós életművéből, ábrákat Bolyai János Appendixéből. Ezt a művet azon nyomban megpróbáltam elolvasni, akkor talán a negyedét értettem. Bukarestben, matematika szakos hallgatóként ismertem meg alaposan a tudós munkáit. Az egyetem elvégzése után hazakerültem, s addigra elhatároztam, hogy könyvet írok Bolyai Farkas munkásságáról.

- Milyen körülmények között jelentett meg első művét?

- Magyar nyelvű kötetre kértem engedélyt, de csak román kiadást engedélyeztek. A könyv utóbb megjelent magyarul is, így, ma már szerencsésnek tartom az eljárást, mert ezt a munkámat tehát két nyelven publikálhattam. Ezután A Bolyai-Lobacsevszkij geometria modelljei címmel írtam a következőt, ami már kijöhetett magyarul. S két év kitérőt követően, amikor is 1975 és 77 között a marokkói egyetemen oktattam franciául matematikát, hazatérésem után éreztem szükségét annak, hogy ne csak az apáról, hanem a fiáról is írjak, így határoztam el, hogy olyan könyvet hozok létre, amelyik összefoglalja Bolyai János matematikai munkásságát.

- Milyen korábbi tanulmányokra támaszkodhatott?

- Az életművet legalaposabban egy

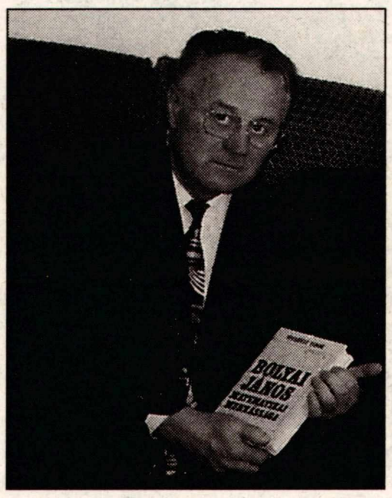

Weszely Tibor

német tudós, Paul Stäckel kutatta, eredményeit 1896-ban publikálta, onnantól mi is mindent csak fordításokból ismertünk. A vásárhelyi pedagógiai főiskola tanáraként eredetiben juthattam a dokumentumokhoz, e vizsgálatok nyomán született meg az újabb könyv: a Bolyai János munkássága. 1981-ben jelent meg Bukarestben. A kötettel elnyertem a Korunk Könyvkiadó természettudományos szakkönyvnek járó díját, majd a Beke Manó-díjat Magyarországon, 84-ben. Ezt előttem nem magyar állampolgárként még senki nem kapta meg. A kutatást azóta is folytatom, a kéziratban maradt hagyaték feldolgozását végzem.

- Tudósként, erdélyi értelmiségiként milyennek látja Kecskemétet? Hogyan erősíti látogatásuk Marosvásárhely és a mi városunk kapcsolatát?

- Nagyon őszintén mondom, hogy amikor ideérkeztünk, s megláttam az iskola szép épületét, a feliratot - Bolyai János Gimnázium - a látvány a szívembe hasított. Hogy Vásárhelyen őrzik, őrizzük a Bolyaiak szellemét, az természetes, de hogy itt is nyomai vannak munkásságuknak, életüknek, ez megindító.

Örülök **Klinger Ádám** igazgató úr kezdeményezésének, ő hívta össze a Bolyai nevet viselő iskolák képviselőit. Megismerjük egymást, együttműködést kezdünk, ezen mindenki csak nyerhet. Az elmúlt napokban már több hasznos megbeszélésünk is volt.

S ehhez is kellett a város, az iskola vendégszeretete, hogy az összmagyar kultúra együvé tartozását most e módon is kifejezhessük.

Séta közben

Mégis szép a világ!?

A keleti márkájúak vonszolják magukat, a nyugati - meg távolkeleti - márkájúak diadalittasan száguldoznak. Fittyet hánynak a sétáló emberre. Gyerekre, bottal bicegő öregre, kismamára, beteg munkanélkülire, csalódott szerelmesre és lyukas-cipős alkalmi munkásra. Az autók jönnek-mennek. A megfáradt, éhes-szomjas emberek meg maradnak a járdaszélen - amíg végre átsiethetnek - ha szerencséjük van - az út túloldalára.

Az ilyen-olyan márkájú csodamasinák tehát jönnek-mennek, száguldanak elégedett fölényességgel. Julis néni meg dünnyög: - Ezek meg hová rohannak? És lesi, vigyázza, várja, hogy mikor mehet át a túloldalra...

Emlékeznek még Nagy László szép versére, hogy "Ki viszi át a szerelmet a túlsó partra?"

Emlékezik a nyugdíjas tanárnő. És eszébe jut, hogy amikor ő volt huszonéves, akkor a hatvan-hetvenéveseket igyekezett átsegíteni a túloldalra.

És ekkor robbant a bomba. Egyik lábával az úttesten állt elgondolkozva, amikor az érces, kemény, durva hang megalázta:

- Mi lesz, Nyanya, itt akarsz elaludni?

Ő megnyugodott: lám, szép mégis a világ, legalább szólnak hozzá.

Elhanyagolt emlékhely

Aki szereti a csendet, a csendes pihenőhelyeket, a parkok, ligetek, kertek szívmelengető hangulatát, az megérti óvatos aggódásomat. Rövidre fogom. Évek óta - pontosabban kerek harminc esztendő óta - meg-megállva sétálok Kecskemét egyik lélekemelő helyén, a múzeumot övező Vasút parkban. Azóta főként, amióta van ott egy szoborpark. A város nagyjainak emeltek kőből emléket lelkes lokálpatrióták. Idáig rendben is lenne minden. De: ezt a szoborparkot általában nem nézi senki! Pedig milyen nevekkel találkozhat a nézgelődő, a sétáló, az idelátogató! **Kada Elek, Horváth Döme, Mathiász János, Kocsis Pál, Tóth László...** Bánatom, hogy a járókelők többségét sem a szobrok, sem pedig a szobrok mögötti élmények, emlékek nem érdeklik.

A másik bánatom, hogy a gyönyörű elképzelés által született szoborpark nagyon elhanyagolt. (Néhol a neveket sem lehet elolvasni.)

A harmadik pedig az, hogy minden jel szerint ennek a szépnek született szoborparknak nincs igazi gazdája. Amikor legutóbb - csúszós úton - ott barangoltam a rég-és közelmúlt példaképeinek megmintázott portréi között, sírni lett volna kedvem.

(Ajánlom ezeket a sorokat a város művészeteket szerető polgármesterének.)

Írta:
Varga Mihály

KÉP ÉS SZÖVEG

A Magyar Fotográfiai Múzeumnak a vizuális és verbális eszközök együttes képi alkalmazására kiírt nemzetközi pályázata nagy számban mozgósította az alkotókat, fotográfusokat és képzőművészeket egyaránt.

Kincses Károlyt a múzeum igazgatóját kérdeztem a pályázat és a kiállítás körülményeiről.

- Hogyan született a Kép és Szöveg gondolata?

- Nem ötletszerűen választottuk a témát, hiszen amikor nyolc évvel ezelőtt megnyitottuk a múzeumot, hosszú távú koncepciót dolgoztunk ki. Munkatervünknek négy alapvető vonulata van.

Az első, hogy bemutassuk és minél teljesebb formában megismertessük a magyar fotográfia történetének jeles alkotóit (**Balog Rudolf, Pécsi József, Angeló, Gönczi Sándor** stb). Ezek a művek többnyire a múzeum tulajdonában vannak. A második, hogy a külföldre távozott és ott világhírt szerzett magyar fotósok munkásságát megismertessük a hazai közönséggel. Így került sor például **André Kertész,** vagy **Moholy-Nagy László** kiállítására. Tevékenységünk harmadik és talán a legizgalmasabb területe a kortárs fotográfiához, illetve a művészeti határesetek kérdésköréhez és a fotográfia lényegének filozófiai megközelítéséhez kapcsolódik. Ebben a sorozatban láthatta a közönség többek között a Camera obscura, a Légből kapott képek, vagy az Árnyék című kiállításokat és ide tartozik a mostani, Kép és szöveg című pályázat anyaga is, valamint a most még előkészítés stádiumában lévő Véletlen (Isten belenyúlt a képbe) című pályázatunk is. Negyedik fontos feladatunknak tekintjük az ígéretes kortársak önálló bemutatását. Itt kecskeméti példákat is említhetek, **Ulrich Gábor,** vagy **Farkas Antal Jama** kiállítását, de természetesen ez a sorozat is országos kitekintésű.

- Visszatérve a február 10-ig látható Kép és szöveg című kiállításra, a beérkezett anyag mennyiben felel meg az előzetes várakozásnak és melyek azok a fontosabb tendenciák, vagy megközelítési formák, amelyek jellemzik ezt a kiállítást?

- Az első meglepetések mindig a borítékok bontásakor érik a rendezőt. Összességében megállapítható, hogy az alkotók egyrészt tágították és túlteljesítették az előzetes koncepciónkat, másrész viszont támadt némi hiányérzetem a vizuális és a verbális alkotóelemek együttes képi értelmezése terén. A kiállítás anyaga négy pregnáns részre tagolódik. Ebből az egyik csoport inkább képzőművészeti ihletettségű: hogyan nyúl a képzőművész a szöveg és a kép együtteséhez. Ebből a java részt konceptuális anyagból kiemelném **Vásárhelyi Zsolt** képeit, melyeken az írógépből nem szövegek jönnek elő, hanem ritmikus vonalak, amelyeket ha egymás mellé helyezünk, összefüggő folyamatot kapunk. A másik csoportot azok a művek alkotják, amikor a fotográfus a környezetben megjelenő feliratokat objektként kezeli. Ezek témái főleg megírt falak, utcai plakátok, vagy egyéb feliratok, esetleg grafittik és a velük kapcsolatba kerülő ember. Ennek igen erőteljes példája **Vékás Magdolna** Gyárfal 1-2 című képsora. A legizgalmasabb mégis az a csoport amely a vizuális és verbális nyelv kölcsönhatására épül és a különböző eszközök képi kapcsolatait, egymásra gyakorolt hatását boncolja. Találunk ilyen művet az rendkívül érdekes Horus Archívum képei között (MDP), de ilyen **Zalán Klára** Look című munkája, vagy **Paulot, Bruno** Foto - Text című képe. És van még egy meglepetés is a narratív képek csoportja. Itt a narratíva és a vizualitás egymást kiegészítve alkotják a teljes művet, bár az alkotók nem törekednek az egységes képi megfogalmazásra.

- A kiállítás, mint művészeti határeset a fotográfia, a grafika és a tipográfia területét íveli át. Hogyan ítéled meg a képzőművészet és a fotográfia kapcsolatát?

Nem látok lényegi különbséget a fotográfia és a képzőművészet között. Ismert képzőművészekről tudjuk, hogy maguk is fotóztak, vagy műveikhez használtak fotót. **Munkácsy, Barabás, Courbet,** vagy **Munch, Moholy-Nagyról** nem is beszélve. A fotográfia megszületésekor, (1839) műfajelmélete teljes mértékben megegyezett az akkori festészet műfaji kategóriáival. A fénnyel rajzolt pontos képmás feltalálása alaposan kikezdte a festészet elméleti alapkérdéseit. A kölcsönös verseny és egymásra hatás folyamatosan megfigyelhető a XX. századi művészt történetében. A fotográfiát is képzőművészetnek tekintem, hiszen lehetnek a technikák, az anyagok és az eszközök különbözőek, az igazi kép mindig belül születik.

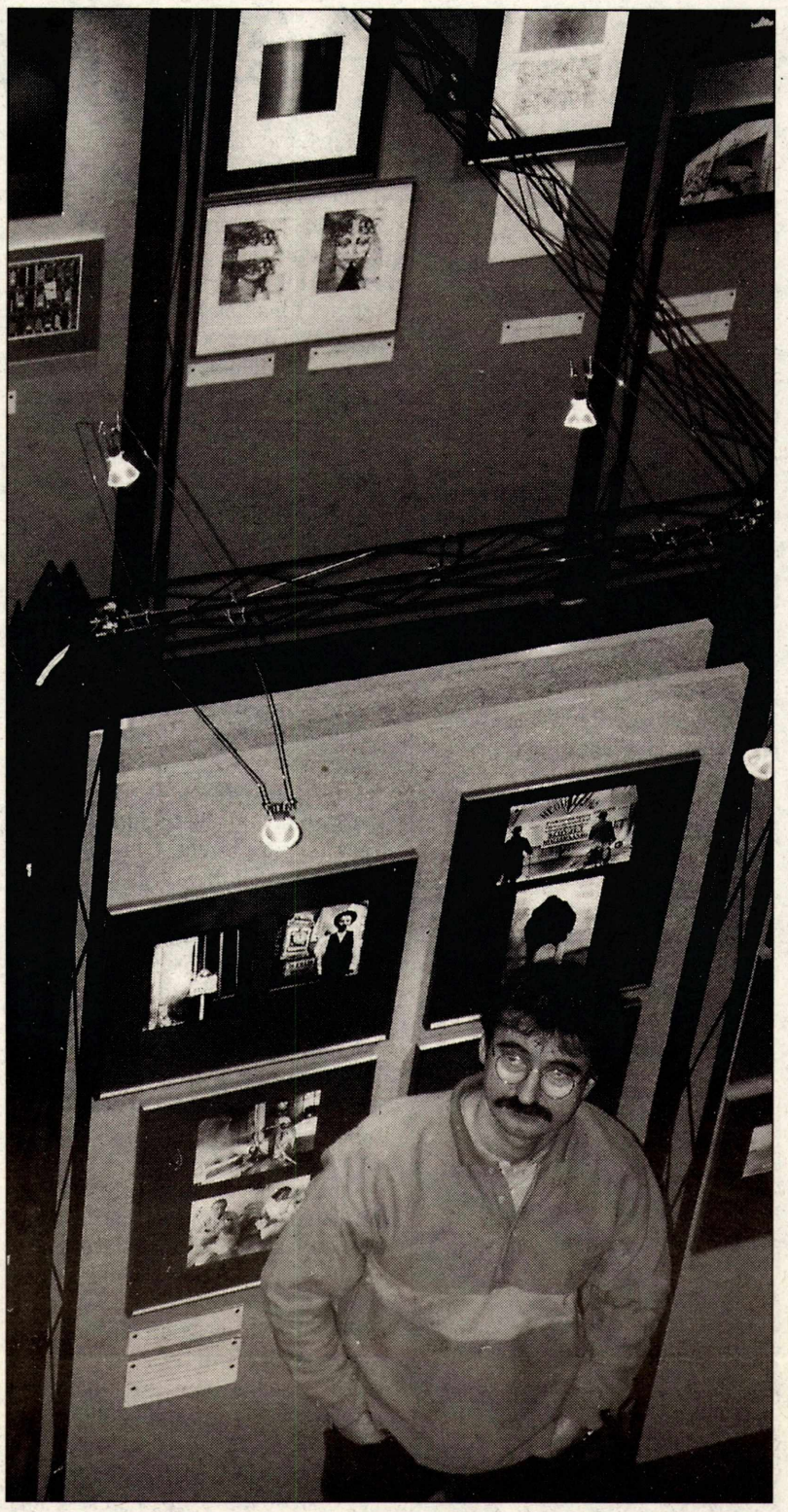

Kincses Károly, a Magyar Fotográfiai Múzeum igazgatója

- Milyen kilátásai vannak a fotográfiának a harmadik évezredben?

Az elektronikus és digitális eszközök jelentős területeket fognak elhódítani a klasszikus értelemben vett fotográfiától. Így néhány éven belül megszűnik majd a fotó szerepe az alkalmazott területeken a reklám és divatszakmában, és elveszíti szerepét a sajtóban is. Ennek következtében a műfaj letisztul és deklaráltan művészi tevékenységgé válik.

Búcsúzóul ismét végigböngésztem a kiállítás közel háromszáz képét és szubjektív válogatásba kezdtem. Csak azokhoz a képekhez mentem oda, melyek az óriási választékból egy méterről is megszólítottak. Íme néhány név: Török András, Carlo Pettinelli, Tanja Ristovski, Sabine Kurth, Vass Tibor, Sugár Kata, Móra Gábor, Hegedűs 2. László, Zalán Klára, Vásárhelyi Zsolt, Bruno Paulot, Vékás Magdolna. Végül záró képként Petra Sheer Memento mori című sorozatának egyik képét választottam. A pausz mögött alig derengő kopott sírportré felett a pauszra nyomtatott szöveg Susan Sontagtól származik: Minden kép egy memento mori. Fényképezni annyi, mint részévé válni valaki (vagy valami) halandóságának, sebezhetőségének, változékonyságának.

Balanyi Károly

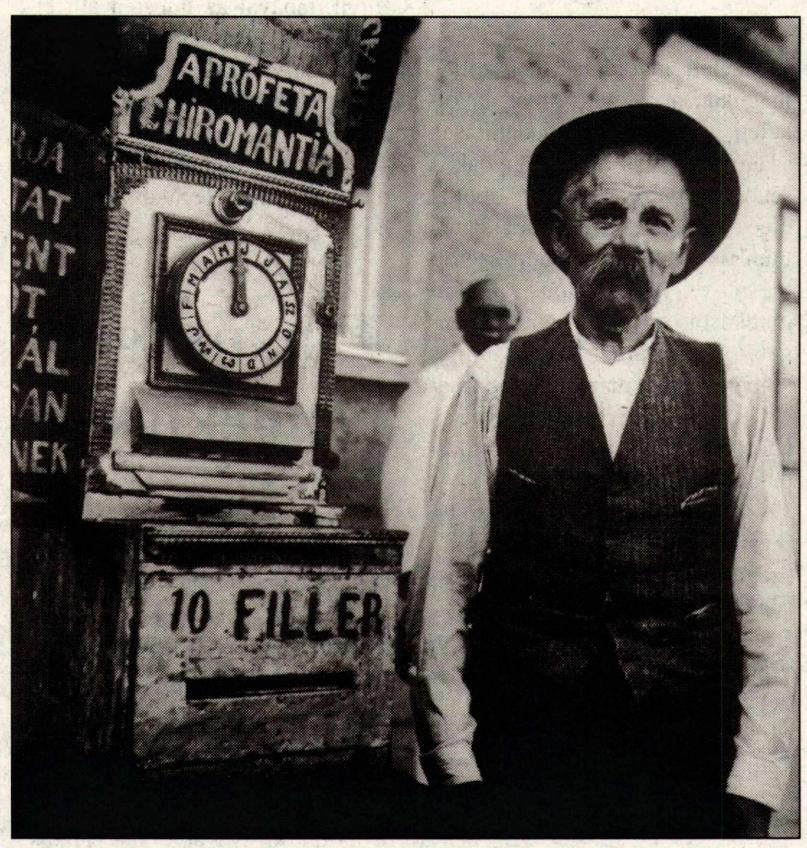

Sugár Kata: Jövendőmondó (1936)

Festette Schéner

Kap az ember ajándékot váratlanul is. S ajándék az is, amely annyira képlékeny, olyannyira elvont, anyagszerűen ki sem fejezhető. Ez a váratlan ajándék számomra a hetvenhatodik életévében járó, örökifjú festőművész Schéner Mihály barátsága. Azzal kezdődött, hogy pár évvel ezelőtt rajzait választottam megjelenő kötetem címlapjára. Egy súlyemelő bohócot. Egy rajz-sort. Súlyemelő bohóc. Bohóc-sipkáján virággal. Később a súlyt fölemeli, de a virág lehull sipkájáról. Üzenetet éreztem e rajzokban: hogy mi vagyunk azok, a világ súlyemelő bohócai.

Schéner Mihály ezt követően eljött, és beszélt könyvem könyvpremierjén. A Kaláka együttes zenélt, a bemutató kapcsán pedig egymás fény- és bűvkörébe kerültek ők is, a nyolcvan felé bandukolók, de egyenes derekúak: Schéner és Vekerdi László. Később két verset is írtam képeiről, képei kapcsán. Egyet Szent István sorozatához, egyet pedig cipő sorozatához. Hiszen lefestette az én cipőimet is, kertész cipőmet, a szakadtat, és egyetemi éveim bakancsát, a hétmérföldet lépőt.

Kapcsolatunk akkor vált legendásan széppé, mikor Miska bátyám kigondolta, hogy Budapest és Békéscsaba között ingázván, hisz e két városban kétlaki életet él ő, én félúton, Kecskeméten épp útbaesem.

Egy napon váratlanul megcsördült a telefonom, ő jelentkezett, és javasolta, találkozzunk a város határában lévő benzinkútnál, ott fog átrobogni. A megbeszélt időpontban találkoztunk. Ismerőse, aki autón fuvarozta, készséggel kipakolta a fűre a Mester legújabb képeit: álltunk, tanakodtunk a legújabb festmények fölött. Schénernek akkor jelent meg új könyve is, lehajoltam eléje, hogy - más lehetőség nem lévén - a hátamon dedikálja számomra az albumot.

A benzinkutas is előkerült. Kiderült, hogy távoli ismerős. Elmondta, hogy nem ilyen találkozókhoz van szokva, nem ilyen gyönyörű benzinkúti tárlatokhoz! Hanem mihez? - kérdeztem. Ahhoz, hogy fekete Mercedesek érkeznek sorra. Ha sok fekete, elsötétített üvegű Mercedes áll a benzinkút parkolójában, akkor már érzi, hogy baj lesz. Rövidesen lecsap a kommandó, autóik mellett megbilincselten fekszenek az alkuszok, s kezdődik a gyönyörű autók tételes szétszerelése. Hát efféle randevúkhoz van ő szokva, felelte.

Mi meg csak állunk a parkolóban, Schénerrel lapogatjuk egymást, rég látott ismerősök, új és új képei kerülnek elő a csomagtartóból, teszi őket a fűre, állunk fölöttük. S mikor mindent visszapakolunk, mikor a festővel elrobogott az autó, s végignézek magamon, akkor látom, a frissen festett, még nem száraz képektől tetőtől talpig (nadrágom, kabátom nagy foltokkal ékeskedőn), festékes vagyok. Díszlik rajtam a piros, a sárga, a zöld. De ki nem mosnám. Le nem sikálnám! Mutatom mindenkinek büszkén magamon a festék száradó foltjait, s mondom dicsekvőn: festette Schéner Mihály!

Írta: Pintér Lajos

Közéleti lap Köztér

HITRŐL, MŰVÉSZETRŐL

Beszélgetés Szabó Pál festőművésszel

- Kecskeméten születtél és képzőművészeti tanulmányaidat Palkó József szakkörében kezdted. Hogyan emlékszel ezekre az időkre?

- Józsi bácsi emberileg és szakmailag egyaránt kiváló, nagy felkészültségű mester, akire csak a legnagyobb szeretettel tudok visszagondolni. Nagy kár, hogy a város és a szakmai közösségek méltatlanul megfeledkeztek róla az utóbbi időben.

- Később a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán, majd a Képzőművészeti Főiskola rendkívüli tagozatán diplomáztál. Voltak e olyan mestereid, akik jelentősen meghatározták szakmai fejlődésedet?

- Szegedről ma is nagy tisztelettel gondolok **Novák Andrásra,** akit nagy formátumú, kiváló festőnek tartok. Ő irányította a figyelmemet az ikonok és a vallásos művészet felé és ezzel jelentősen meghatározta további utamat.

A Képzőművészeti Főiskolán **Szabados Árpád** osztályán tanultam és ez a négy év küzdelmes barátságban telt el. Az osztályon kemény szakmai munka folyt, de talán mostanra hevertem ki azt a negatív teológiát amit belém nevelt. Furcsa kifejezés, de Ő egy érzéki és képromboló, Istennel feleselő, zseniális művész, aki Sartre Göetz lovagját adaptálja magánmitológiájába és minden áron be akarja bizonyítani, hogy a jó és a rossz egyre megy. Bennem az ellenpontot látta és szerette a munkáimat. Ez a szellem azonban nekem komoly válságot, sok küzdelmet jelentett, de egyben segített is a hittel és a világgal kapcsolatos kérdések tisztázásában. Ma talán már tisztábban látok, mégis titok számomra, hogyan lehet például hit nélkül vallásos remekműveket alkotni. Erre a művészettörténet is számtalan példát produkál.

A főiskola után nyolc évig rajzot tanítottam Sződön, majd 1989-ben költöztünk Kecskemétre, azóta a Kecskeméti Tanítóképző Főiskolán tanítok.

- Negatív tendenciáktól terhes, anyagelvű világunkban miként látod a művészet funkcióját akkor, amikor a nívós kortárs képzőművészetre szinte semmilyen igény nem mutatkozik.

Az istenkereső alkotónak nagyon tisztán kel látnia a világ ellentmondásait. A végső kérdésre a halál kérdésére minden komoly művésznek választ kell adni. A mű pedig ennek a szellemi magatartásnak a következménye, lenyomata. A hit és a szellem a művészetben új formát és minőséget eredményezhet. Számomra a kép csak vallásos lehet. Sokáig képellenes voltam, mert bálványt láttam benne. Ma tudom, hogy a kép lényege az ontológiai többlet, vagyis a kép nem azonos a táblára, vagy vászonra festett színek és formák összességével. Túl kell lépnie az érzéki valóságon, kapcsolatot kell teremtenie a természetfölötti valósággal. A kép ősfunkciója, hogy túl lép az utalás funkcióján és átlépteti az embert egy másik valóságba.

Amely kép ezt nem teszi, az nem nevezhető művészetnek.

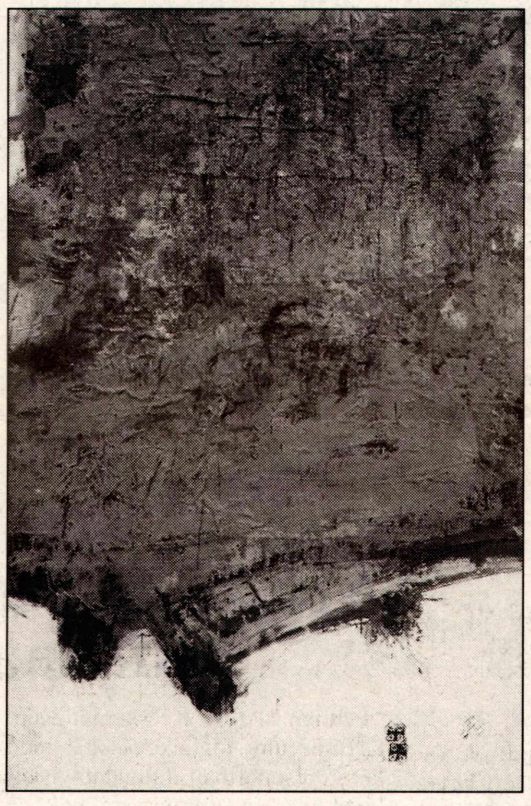

Katalán sorozat VI. 1997-98

- A XVI. század elején a nyugati egyházszakadás és a protestantizmus kibontakozásával a keresztény liturgia jelentős része eltávolodott a képzőművészettől, hiszen a templomokban elhelyezett képeket, szobrokat a reformátorok bálványoknak minősítették. De úgy tűnik, hogy a II. Vatikáni Zsinat után örvendetesen megújuló katolikus egyház sem tart igazán igényt a kortárs vallásos képzőművészetre. Látsz valami esélyt a közeledésre?

- A zsinat a keresztény létformát kívánja megújítani. Ez nem más mint a krisztusi létforma. Ha az életformát lehet az igére alapozni, akkor az egyik feladatunk, hogy művészetünket is erre formáljuk. A másik, hogy amikor a vizuális, auditív és egyéb információk és ingerek messze meghaladják az emberi befogadóképesség határait, akkor ezen a ponton a művészet feladata, hogy erkölcsi imperatívuszokat állítson. Az Ó Szövetséghez hasonlóan tehát újra eljött a tilalomállítások ideje, a radikális lemondások művészetének az ideje. A hit és a művészet számomra tehát szétválaszthatatlan. A művészetnek vissza kell térnie az üdvtörténet kívánta ikonográfiai modellhez. Az ikonok világa ma is elevenen foglalkoztat, a szellemisége és mesterségbeli része egyaránt meghatározó erejű. Képeimen ma is alkalmazom az ikonfestés technikai módszereit, de a lényeg a szellemiségében, a világ ikonarcúságában rejlik. Az ikonarc krisztusarcúságot jelent. A világ krisztusarcúnak teremtetett, melyet az eredeti bűnben elveszített. A megváltó helyre állította a világ ikonarcúságát és nekünk nincs más feladatunk, mint hogy őrizzük és újra és újra megteremtsük azt. A művészetet csak a hagyományainkra és szellemi örökségünkre építve lehet megújítani. Ezt az elvet követem pedagógiai munkásságomban is, melyhez sok segítséget kapok oktatótársaimtól és hallgatóimtól egyaránt.

- Családdal, öt gyermekkel és egy tanári fizetéssel milyen esélye van ma Magyarországon egy festőnek?

- Nehéz kérdés. Amikor lediplomáztam nagy hévvel vetetem magam az alkotó munkába. Egy év alatt megrendeztem első önálló kiállításomat a váci galériában. A kiállítás szakmailag jól sikerült, de akkor még három gyermekes családom a szakadék szélére sodródott. Kétségbe esve faggattam művészettörténész tanáromat, hogy mitévő legyek, hiszen Isten adott talentumot, de nem élhetek vele, hiszen rá megy a családom. **Beke László** hamar kijózanított, valahogy ílyen formán: igen, hát lehet nagyon szép, kvalitásos műveket alkotni, de ha ehhez holttesteken kell átgázolni, akkor kérdés, hogy van e értelme.

Azóta tudom, hogy midig a családom az első. Így körülbelül tíz évenként tudok egy 5-6 képből álló sorozatot megfesteni.

Ikonarcúságról beszélgetünk, de a festménykollázsok együttese és a Katalán sorozat kirojtosodó, egymásra rétegződő, zöld faktúrái egyaránt expresszív erejű absztrakt munkák, melyekben ugyan akad néhány jelszerű utalás, de sehol egy krisztusi arc, sehol egy ikonszerű motívum. A sorozat VI. táblájának finoman strukturált, érdesen zöld dzsungelének mélyéről átdereng néhány tüzes narancssárga vonulat s a kép alsó harmadának anyagtalan fehér mezejébe, mint elveszett aranytallér, kigurul két izzón vörös krisztus-monogram. A VII. tábla roncsolt, mégis erőteljes formái és a keresztre utaló motívum mögött akkora mélység tátong, hogy szinte átszakad a tér és biztonságérzetünk hirtelen törékennyé válik. És mégis, a legapokaliptikusabb, legdrámaibb képeken is átdereng valahol az ikonok belső fényessége, a hit fénye és rendíthetetlen ereje, az istenkereső ember bizonyossága.

Beszélgetésünk helyszíne a tetőtéri kis műterem kedves hangulatú tér, apró karácsonyfával, néhány öreg bútorral és festőállvánnyal. Az állványon maradék lemezekből összeácsolt tábla, rajta a készülő kép laza vázlata. Az izzó vörösek, tartózkodó sárgák, fakó zöldek és a két figura elmosódó foltjai egy eljövendő figurális korszak közeledtét jelzik.

Kívánom, hogy erre a sorozatra ne kelljen újabb tíz évet várni.

Írta:
Balanyi Károly

Részlet a Műcsarnok Dorottya utcai Galériájában elhangzott kiállításmegnyitóból

Mostanában mindnyájunk számára ünnep ünnepet követett. Bejöttünk ide, a kiállító terembe, ki innen, ki onnan, egészen különböző helyekről. Én úgy vagyok ilyenkor, persze most is, hogy sohasem feliratok olvasásával kezdem a nézelődést, hanem észlelgetem a színben, formában megfogalmazott benyomások összességét, valahogyan úgy, mint más alkalommal a zenét. Hamar kiderül, hallom, látom-e.

Most úgy érzem, ez valami nagyon komoly dolog, kitapintható körülöttem a békét, rendet kereső, küzdő ember. Azt hiszem, az ördögeit elűzte, száműzte, vagy egyszerűen már nem vesz róluk tudomást. Itt a mű nem csupán esztétikai értékek megvalósítása, közvetítése, hanem egyúttal etikai állásfoglalás is: egy ember tudatosan vállalt, felelősségteljes magatartásáról szólnak, egy bizonyos létezési mód megtestesülései.

Már jó néhány perce itt vagyunk, s jeleket, szimbólumokat fedezek fel a képeken. Feszület, megfeszített Isten-ember, antik oszlopok. Eszembe jut egy már régen megfogalmazott gondolat: „aki egészen átszellemült, szíve mélyén a mozdulatlan oszlophoz válik hasonlóvá". Mostmár olvasom e jelzéseket, melyekkel a művész új mondandót alkot.

A tárlat február 6-ig látható. **(Kalmár Ágnes)**

Emlékezés

Szinte hihetetlen, hogy az örökifjú **Bozsó János** festőművész már nincs az élők sorában. Igazi művész, és igazi kecskeméti volt. Kedvenc témái közé tartoztak az öreg máriavárosi házak, udvarok, hisz egy ideig maga is a Máriavárosban lakott.

A jelenlegi Opel Tormási cég tájékán terült el az úgynevezett szélgyöp, a máriavárosi srácok grundja. Ott fociztunk, játszottunk. Sokszor láttuk Bozsó Jánost elmélyült nyugalommal festegetni. Megbámultuk a készülő képet, bele is szólhattunk. Egyszer véletlen felborítottuk a festőállványát. Harag nélkül felállította, dolgozott tovább, még a fejünket is megsimogatta.

Könnyes szemmel vettük tudomásul halálhírét. De tudjuk, hogy munkáját folytatja egy másik dimenzióban, ahol a csillagok fénye világít, és az ég kékje, a szivárvány összes színe ragyog a palettáján.

A srácok nevében is:
Zentai Ferenc

Búcsú Maros Tordai Annától

Hófehér hajáról, csendes, derűs mosolyáról és tiszta szerkezetű képeiről ismertük meg Maros Tordai Anna festőművészt, aki 79 évesen befejezte földi pályáját. Meleg színekkel, dinamikus vonásokkal festett, mégis nyugalmat árasztó képeivel évtizedeken át rendszeresen jelen volt tárlatainkon. Pedagógusként a népművészet szeretetére értékei őrzésére nevelte tanítványait, akik ma is szeretettel emlékeznek rá. Szőttesei a kézművesség tiszta szellemiségét és letisztult formavilágát hordozzák. Művei sokáig fogják őrizni emlékét.

B. K.

A rézfúvós család

A Family Brass 1993 óta létezik, így akár ötödik születésnapjukat is ünnepelhetnék, de inkább gyakorolnak, kísérleteznek, dolgoznak tovább.

Az apa: Kuna Lajos

- Hogyan születik egy családi együttes? Jönnek a szigorú szülők és megvalósítják álmaikat?

- Bármilyen hihetetlen, de a gyerekek ambíciói hívták életre a csapatot. Egymás után jelentkeztek, hogy ők is szeretnének tanulni - tőlem - valamilyen rézfúvós hangszeren.

- Ki az együttes névadója?

- Rézfúvós fesztiválra készültünk Barcsra, hirtelen megkérdezték az együttes nevét és akkor találtuk ki, hogy Family Brass.

- Szorgalmukon kívül kiknek köszönhetik a sikereket?

- A legtöbbet az M. Bodon Pál Zeneiskolának és személyesen **Palotás József** igazgató úrnak köszönhetünk. A zeneiskolában próbálunk, biztosítják a hangszerek egy részét, amelyeket igen nehéz lenne magánerőből előteremteni. Több ez mint erkölcsi és anyagi támogatás, hiszen a feltételeket biztosítják a munkánkhoz.

- A természetes adottságokon kívül mi szükséges a minőséghez?

- Mind a négy gyerek hat évig tanult zongorázni **Kubinyi Attilánénál** és **Oroszné Tornyai Lilla** irányításával folytatja szolfézs-zeneelmélet tanulmányait. Az általános zenei tájékozottság, elméleti tudás, a hallásfejlesztés elengedhetetlen a jó szakmai előmenetelhez. Én magam annak idején elhanyagoltam az alapos elméleti felkészülést, így a gyermekeimre hárul az a feladat, hogy egy-egy olyan darabot, aminek nincs meg a kottája, leírjanak a rendelkezésünkre álló felvétel alapján. De bekapcsolódnak a harmonizálásba és a hangszerelésbe is, ez pedig csak alapos és sokoldalú háttértudás birtokában lehetséges.

- Ezek szerint maguk "szabják", formálják rá az együttesre az egyébként más hangszerre vagy éppen énekhangra írt darabokat?

- Így igaz.

- Hogyan került a repertoárba a könnyű műfaj?

- Ez személyes életem egyik megrázó tapasztalata. Játszottam különféle komolyzenei együttesekben: szimfonikus zenekarban, rézfúvós kamara-együttesben, a Régi Zene Együttesben, fúvószenekarban. Óriási lelkesedéssel csináltunk mindent, de azt kellett megélnem, hogy a közönség nem igazán követ bennünket. Mindannyian szeretünk zenélni, de nem önmagunknak. Nehéz összeegyeztetni a közönség elvárásait és a mi zenei ambícióinkat.

- A gyerekek hogyan fogadták ezt?

- A gyerekek nem könnyűzenén nevelkedtek, de ebben a műfajban jutottak igazán sikerélményhez. Ők is megtapasztalták, hogy nem lehet megélni a különleges zenei igényekből. Bármilyen pszichológiai megrázkódtatásokkal, megalkuvásokkal is jár, tudomásul kell vennünk, hogy bizonyos fokig teljesítenünk kell a közönség elvárásait. 1998-ban 40-50 fellépésünk volt, egykét kivételtől eltekintve szinte mindenütt a könnyűzenét kértek, ráadásul az úgynevezett fél-play-back technikával előadott darabokból.

- Kíván ez valamiféle extra felkészülést?

- Hogyne. Ki kell választani a darabokat, adaptálni kell az együttesre, hangszerelni kell és el kell készíteni az alapfelvételt. S még ezután jön a koreográfia. Profi koreográfussal dolgozunk. A gyerekek három éve tanulnak táncolni **Varga Attila** show-tánc világbajnoknál, akit évekig tanítottam trombitálni...

- Kuna Lajos apa, tanár, együttesvezető, sofőr, szervező, menedzser, vállalkozó. Nem sok ez egy kicsit?

- A szervezés, a menedzselés rengeteg energiát felemészt, a vállalkozás a fennmaradás feltétele. Nagy könnyebbség lenne az ilyen jellegű együttesek számára, ha már Magyarországon is léteznének profi impresszáriók, együttesek közvetítésével foglalkozó szervezőirodák. Borzasztó nehéz a szakmai munkát is irányítani és még a szponzorok után is személyesen rohangálni.

- És vannak szponzorok?

- Szerencsére akadnak, akik önzetlenül támogatnak bennünket, egy-egy kedvezményes akcióval, vagy éppen a fellépéshez szükséges ruhák elkészítésével, mint például az "Apollón Férfidivat". A legjobban esik azonban az a "támogatás", ha játszani hívnak bennünket és ezt meg is fizetik.

***

Az anya: Kovács Katalin

- Mi az édesanya szerepe a zenészek családjában?

- Univerzális: a háztartás vezetésétől, a fellépő kosztüm elkészítésétől az első kritikáig minden, beleértve az irányított zenehallgatást is. Minden zenét úgy hallgatok, hogy figyelem, mit lehetne átdolgozni az együttes számára.

- Hogyan viszonyultak egymáshoz a korábbi házasságokból származó gyerekek?

- Kezdettől fogva nagyon jól megértették egymást, később maguk szorgalmazták az együttes muzsikálást. Korábban jobban hasonultak egymáshoz, ahogy nőnek, egyre inkább kiütköznek a különbségek. Marci és Bence nyugodtabb, kiegyensúlyozottabb, Vali és Gyuszi elevenebb, vibráló egyéniség. Az eltérő karakterek nem akadályozzák, hogy jól megértsék egymást, szeressenek együtt játszani.

- És a kicsi?

- Ő nem mutat hajlandóságot a többiekkel való együtt muzsikálásra, pedig neki vannak bizonyos adottságai. Inkább a képzőművészet iránt érdeklődik.

- Hogyan lehet elviselni, ha öten gyakorolnak rézfúvós hangszereken?

- Társasházban lehetetlen. Most költözünk egy kertes családi házba, hogy szabadabb terepük legyen a gyakorlásra...

A gyerekek: Valéria, Márton, Bence, Gyula

- Gyakorlási idő?

- Átlag három óra, koncert előtti időszakban négy.

- Hogyan viszonyultok a könnyebb műfajokhoz?

- A könnyűzene nem könnyebb. Ahhoz, hogy profi legyen, ahhoz feltétlenül komolyzenei háttérre van szükség.

- És a tánc?

- Sokféle táncot tanulunk. Heti két, két és fél órát veszünk, plusz a gyakorlás. A legjobban a hip-hop táncot szeretjük.

- Milyen karriert képzeltek el?

- Még sokáig szeretnénk együtt játszani, esetleg kvartettként is, apa nélkül.

Szólistaként Márton a jazz műfajában is próbálkozna, Bence kürtösként a komolyzene területén működne, Vali komolyan tanul énekelni, az opera és a musical egyaránt vonzó számára. Gyuszival együtt, - aki egyébként szóló trombitásként is el tudja képzelni a jövőjét, - művészeti iskola alapításáról álmodik, ahol zenét, táncot és képzőművészetet együtt tanulhatnának a gyerekek.

- Hobbi?

Márton imádja az autókat, mindent tud róluk, de szereti a vasútmodellezést és a kerékpározást is; Bence origami könyvet szeretne kiadni, repülő maketteket épít; Vali kézimunkázik, hímzett ajándékokat készít a családnak. Gyula hobbija a Forma 1, a filmek (pl. Forrest Gump), videó, a biliárd és a biciklizés.

- A család kedvence?

- A szálkásszőrű tacskó, akit **Zeusznak** hívnak, mert kis kutyának nagy név kell...

Írta:
Horváth Ágnes

Családi ki-kicsoda

Kuna Lajos: 1978-ban végezte a harsona szakot a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Szegedi Tagozatán, 1979 óta az M. Bodon Pál Zeneiskola tanára, 1986 óta a Városi Ifjúsági Fúvószenekar vezetője.

Kovács Katalin: tanító, 1991 óta főállású anyaként otthon gondoskodik a családról.

Ferencz Valéria: (1982), kilenc évig csellózott, három évig a szegedi Konzervatórium különleges tehetségek tagozatán. A trombita mellett énekelni tanul.

Kuna Márton: (1983), harsonán és tenor-kürtön játszik.

Ferencz Gyula: (1983), hangszere a trombita.

Kuna Bence: (1984), hangszere a kürt, magántanuló.

Kuna Katalin: (1991), egyelőre nem akar zenész lenni...

Legközelebbi fellépések:

Január 23. Vállalkozók bálja
Február: MTV1 - Zeneszombat
Március: Nőnapi előzetes - Koncert Show - EFMK Kecskemét

SZÍNHÁZI ELŐZETES

Mert mamának így jó

Pozsgai Zsolt - az olasz vígjáték fordítója és rendezője - Kecskeméten kezdte színházi pályafutását, az 1982/83-as évadban. Azóta káprázatos karriert futott be, huszonhárom darabot írt, jelenleg négy művét játsszák hazai színházaink. Számos forgatókönyv mellett a Magyar Televízió Kisváros című sorozatának írója. Kecskeméti munkáját követően Bostonba utazik Szeretlek, Faust című darabjának bemutatójára. Kérésünkre készséggel tájékoztatja a Köztér olvasóit a szerzőről és színjátékáról:

Giorgo Pianosa - drámaíró és rendező - a kortárs olasz dráma meghatározó alakja. 1960-ban született, Nápolyban. Többféle foglalkozást kipróbált, volt mentőápoló és bárénekes, valamint a színházi élet legkülönfélébb területeinek művelője. Az olasz színházak 1987 óta játsszák drámáit. A színházi kritika nehezen fogadja be, színművei modern eszközökkel ugyan, de a hagyományos dramaturgiára épülnek. Pianosa jelenleg a Nápolyi öböltől pár mérföldre egy kis szigeten él családjával, ami feleséget és hat gyermeket jelent. Innen csak akkor ruccan ki, ha rendeznie kell valamelyik játékát, ezeket ugyanis az utóbbi években szinte mindig ő maga állítja színpadra. Az olasz filmgyártás egyik legfoglalkoztatottabb forgatókönyvírója. A Mert a mamának így jó 1996-ban az év vígjátéka lett Olaszországban. Maria szerepét **Gina Lollobrigida** játszotta, illetve játssza ma is, hiszen a darab műsoron van. Pianosának ez az első magyarra fordított műve, s a bemutatón a szerzőt is itt köszönthetjük."

Gina Lollobrigida sikeres szerepét kecskeméten Réti Erika alakítja

Mamma Mariát, az olasz család teljhatalmú mozgatóját **Réti Erika** személyesíti meg.

A többi főszerepben **Dörner György, Vitéz László, Balogh Erika, Rubold Ödön, Danyi Judit, Bori Tamás, Latabár Árpád és Terenscsik Eszter** szeretne kellemes estét nyújtani a kecskeméti közönségnek, olymódon is, hogy az előadások szünetében nápolyi dalokat énekelnek.

A látszat és a valóság félreértéseire épülő komédia kulcsmondata a színésszé lett Salvatore (Bori Tamás) szájából hangzik el: "Fontos egyáltalán, hogy igaziak vagyunk-e, vagy másolatok?! Nem ugyanúgy könnyezünk, nevetünk, ... nem ugyanúgy szeretünk, mint azok, akik szeretnénk csak lenni, akik helyett játsszuk az életünket?! Együtt vagyunk, nem ez a fontos?!"

Bemutató: február ötödikén.

Gyergyádesz László

Múzeumi foglalkozások a Cifrapalotában

Február 11-től a Kecskeméti Képtár múzeumi foglalkozásokat indít két korcsoportban: (általános iskolásoknak és gimnazistáknak) a kecskeméti Cifrapalotában a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Mindkét korcsoport számára összesen hat-hat foglakozást rendezünk, melyeken kisebb részben elméleti, nagyobb részben gyakorlati ismereteket szerepeltetünk. Az elméleti részt a Kecskeméti Képtár művészettörténésze, **ifj. Gyergyádesz László,** illetve részint **Zsákovics Ferenc** művészettörténész (Magyar Nemzeti Galéria) és **id. Gyergyádesz László** dramaturg (Nemzetközi Zománcművészeti Alkotóműhely) tartja, míg a múzeumi programjaink gyakorlati részére művészeket, nagyobbrészt a Műhely Egyesület kecskeméti tagjait kértük fel.

A középiskolások számára a foglakozások anyagára (is) támaszkodva április 24-én vetélkedőt rendezünk várunk.

A vetélkedő témája egyrészt gyakorlati, s azon művészeti technikák ismeretén alapszik, melyeket a foglalkozásokon lehet elsajátítani, másrészt pedig elméleti, melynek témája elsősorban a Kecskeméti Képtár gyűjteményére épül, továbbá a kortárs kecskeméti műhelyek tevékenységének ismeretére. A vetélkedő díjai igen értékesek lesznek.

A foglalkozásokhoz kapcsolódóan két kiállítást is rendezünk a Kecskeméti Képtár gyűjteményéből, így például az elsőt február 11-én, délután 3-kor nyitjuk meg a grafikai anyagunkból.

A múzeumi foglalkozásokról január végén műsorfüzetet is megjelentetünk, amelyben minden programunkról és vetélkedőről is részletesen lehet olvasni. További információk a Kecskeméti Képtár telefonszámán: 480-776.

Február 11. du. 3-7. (14-18 évesek, Cifrapalota): A Kecskeméti Képtár grafikai gyűjteménye kiállítás-megnyitóval egybekötve (elmélet, Zsákovics Ferenc művészettörténész), a sokszorosító grafikai eljárások és a kollázs (gyakorlat, **Benes József** és **Damó István** grafikusművész).

Február 14. 1-5. (6-14 évesek, Cifrapalota): A Kecskeméti Képtár grafikai gyűjteménye (elmélet, ifj. Gyergyádesz László művészettörténész), sokszorosítás és absztrakció a grafikában (gyakorlat, **Balanyi Károly** és **Patkós László** grafikusművész).

Február 25. 3-7. (középiskolások, Nemzetközi Zománcművészeti Alkotóműhely, Bethlen krt. 16.): A Kecskeméten működő iparművészeti műhelyekről (id. Gyergyádesz László dramaturg), zománcozás vaslemezen (gyakorlat, **Hollósy Katalin** grafikusművész).

ifj. Gyergyádesz László
művészettörténész

ÜVEGBIRODALOM

A kecskemétiek közül sokan az üvegezésre váró ablakaikat, ajtóikat a Kaszap utca egyik mellék utcájában működő *Lanyik György* majd *Gál István* üvegesnél javították. Kézben cipelték a kisebb, talicskán tolták a nagyobb és szekéren szállították a jelentősebb megrendeléseket.

Ma gépkocsin hozzák a javításra váró munkát, ahol a kapu fölötti táblán a "Gál Üveg Bt" felirat nyújt útbaigazítást az eltelt évtizedekről és a megváltozott gazdasági viszonyokról. **Gál Márta,** az üvegművességgel foglalkozó család harmadik generációjának a tagja alakította ki a korszerű épületegyüttest, a szolgáltatások bővülő kínálatát, a megvalósításhoz szükséges gépparkot és a szervezte meg a szakmunkát végző közösséget.

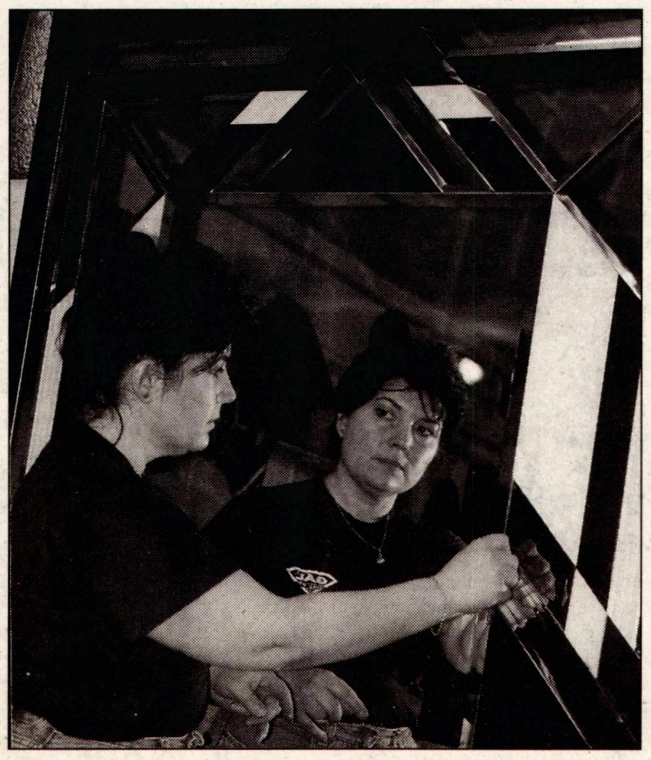

Az itt élők előtt kevéssé ismert, hogy Budapesten, a Vígszínház bejárati ajtóinak fazettás üvegbetétei, nézőtéri ajtóinak homokfúvott üvegei, a lépcsőházak és a társalgók fazettás tükrei, valamint a Váci utcai Anna kávézó edzett üvegfalainak matt felületei ebben a műhelyben készültek. A kecskeméti érsekség ólombetétes üvegdíszítései is munkájukat dicséri.

Gál Márta mutatta be üvegbirodalmának színhelyét, ahol ma már az épülő otthonok üvegezési- és üvegdíszítési terveit is valóra váltják.

Az udvar különálló épületben, az **üvegezőben** dolgoznak a szabászok. A teret egy nagyméretű billenő asztal uralja. Kemény acélkeretes vágóval szabják az üveget, melyek működéséért japán és amerikai gyártók, tízéves garanciát vállalnak. Az asztal felületén bepárásodott üvegtábla és a falak előtt különböző anyagú, méretű, vastagságú üvegek halmaza.

Az ablakon át a **szabadtéri raktár** területére látunk, ahol az üvegtáblák üvegfalakat alkotnak. Ezek közül a legnagyobb, 220 x 321 cm-es mérettel és 20 mm-es vastagsággal rendelkezik. Közel hét négyzetméter felület elhatárolására alkalmas. Táblaméretű tükörüveg csillan, a vastag katedrálüvegek társaságában, melyek kereskedők közvetítésével jutnak el Magyarországra az olasz, belga és német gyárakból.

- Sajnos a hazai üvegipar meghalt, eltűnt, nem létezik! Orosházán működik még egy cég, de az külföldre dolgozik. Mi meg külföldről vásárolunk! Hat-hét éve még én foncsoroztam a tükröket, de ma már nem kifizetődő - hangzik a magyarázat.

Apró lépcsőfokokon közelítjük meg a főépületet. A bejárati ajtó mögött tárolják a megrendelésre készített munkadarabokat. Csiszolt tükrök, feliratos címtáblák, homokfúvásos díszítésű ajtóüvegek, ólomszegéllyel összekapcsolt színes üvegtáblák, üveglapokból kialakított asztalka mellett elhaladva, a " vagyonvédelmi tükör" domború felületén megjelenő képe megjeleníti mozgásunkat. A sarokban Tiffany-üvegből készült, ólomkeretbe foglalt díszüvegtábla.

- Ezt már a mai hőtechnológiának megfelelően alakítottuk ki. Két réteg üveg közé légmentesen, speciális ragasztóval zártuk le és varázsoltak hőszigeteltté ezt a díszüveget - avat be titkaiba az alkotó.

A látvány sugallja, hogy tervezés, a szabás, a formaigazítás, kötőanyagok mellett a gépek meghatározó szerepet kapnak a munkafolyamatokban.

Utunk a **csiszolóterembe** visz. Ide kerül a megmunkálásra váró üveg 90 %-a. A tükrök, a pultok, az asztallapok, a polcok itt nyerik el végleges formájukat. A csiszolással elnyerik szépségüket és egyben biztonságos használatuk is megteremtődik.

- Elektromos árammal .működő, vízforgatásos gépekkel dolgozunk. Minden gépnek külön víztartálya van, mert az üvegcsiszolásnak nagy a vízigénye - hangzik az információ.

Egyenes- és fazettás csiszolásra alkalmas gépek sorakoznak a teremben, csiszolókorongok társaságában, melyek csillag- és kagylóalak díszítéseket formálnak az üveg felületére.

Egy ajtónyitással a **mintázóba** lépünk. A rajzasztalok mellett a számítógép uralja a terepet a hozzákapcsolt "masina" társaságában, melyet az avatottak flotternek neveznek, mely vágó- és rajzológép. Ez a rendszer homokfúvásos technika rajzi előkészítésére szolgál.

- A művelet számítógépes fóliakivágással történik. A gépbe illesztjük a mintát, amit az adott mérethez igazítunk és módosíthatjuk is, ha szükséges. A flotter vágókése öntapadós fóliából kivágja a mintát, ami rákerül az üvegre és homokfúvással kialakítjuk a többtónusú, díszített felületet.

Az összevetés érdekében, a kecskeméti városháza földszinti, Lestár téri sarkán látható ép homokfúvott ablaktábláját és a másik hiányos felület pótlását említem, melyre meglepő választ kapok.

- Ezt az üveget, ami eltörött mi szedtük ki nyolc éve és a raktárunkban őrizzük. Kaptunk egy megbízást, de a dolog "elült". A helyére betettünk egy síküveget és azóta senki sem igényelte, hogy ezt a munkát elvégezzük.

A mintázás technikai kivitelezése a külső szemlélő számára ismeretlen, ezért a **homokfúvóban** folytatódik a tájékoztatás. Egy keskeny, zárt helyiség egyik falát egy gép tölti ki, melynek a belsejébe fürdőszoba szekrény mintázásra váró üvege és poharak várnak megmunkálásra.

- A gép 3-3,5 atmoszféra nyomással egy 4-5 mm keresztmetszetű pisztollyal nyomja rá az elektro-korundot, ami csiszolóanyagként működik az üveg felületére. Ez az anyag koptatja az üveg felületét és ez által érdessé és mattá válik. A ráragasztott fólia védi a felletet és ez átlátszó marad. A díszített üvegeken három-négy tónust a különböző minták egymást követő felragasztásával és homokfúvásával érhetjük el - zárja le tájékoztatóját Gál Márta, akit az anyag sokoldalú megmunkálása, a kerámia kemencék beszerzésre sarkalt.

Az üvegek formálására és színezésére használják a berendezést. Hideg- és meleg oxidokkal festik fel a mintát az üveg felületére, amit égetéssel rögzítenek.

A kézművesség teljesedik ki a **műhelyben** a régi üvegmegformálást alkalmazásánál. Itt, az előrajzolt forma- és színminta alapján az üveglapocskákat ólom kerettel kapcsolják össze üvegkompoziciókká, melyek ablakokat, ajtókat, falakat díszítenek. Katalógusok segítségével szerzik be a híres Tiffany-üvegeket, melyek hatását a fény, az üveg éltető eleme megsokszorozza, és a beeső fénysugár a színes üvegkép rajzát a falra, a földre vagy a használati tárgyakra vetíti, megkettőzi.

Az üveg szeretete, az **átadó - átvevő** térben felállított polcon elhelyezett üveg tárgyak eladására is ösztönözte a tulajdonost. Türjén, Ajkán, Karcagon és Berekfürdön működő öblös üveggyárak termékeiből válogathat a megrendelő. Az anyag sokrétű felhasználásában, kísérletekben is résztvállal. Egy míves fémtorzót fedezek fel az elkészített megrendelések között.

- **Eskulits Tamás** úrral sokat dolgozom. Ő találta ki, hogy a fémet próbáljuk meg összehozni az üveggel. Ennek a hölgynek a hajkoronáját üvegből formáltuk meg a hozott gipszminta alapján, amit most igazítjuk, ragasztjuk rá a szoborra.

A térben az elkészített munkák mellett, különleges üvegtárgyak is sorakoznak, melyek az esztétikai igények érvényesítésével fogantak. Ezek között szerepelnek rogyasztott üvegek, melyek felületére elhelyezett azbeszt-, fém- és gipsz alakzatok, minták pozitív-negatív felületeket teremtenek és színezett üvegek, melyben az üvegrétegek közé zárt színes üvegszemcsék, festékek a hő hatására egységes tömbbé alakulnak. A kollekció felöleli a különböző eljárásokat, ezzel is népszerűsíti az üvegművességet.

A műhelylátogatást beszélgetéssel zárjuk a parányi **irodában.**

- Hogyan alakult ki ez az üveges dinasztia, melynek ön a harmadik tagja?

- Lanyik György nagyapámtól édesanyám, aki egyszem gyerek volt megkapta a céget és továbbvitte édesapámmal, Gál Istvánnal, miután összeházasodtak. Én, a gimnázium elvégzése után, lázadó fiatalként műszaki rajzolóként dolgoztam félévig. Nem akartam itt dolgozni. De mégis sikerült elvégeztem Budapesten, a Bokányi Dezső Szakmunkásképző Iskola síküveg csiszoló szakát öt társammal együtt, akik közül én voltam az egyetlen lány. Ez volt ennek a képzésnek az utolsó évfolyama.

- Munkája mellett az üveg megmunkálásának számos ágát hogyan tudta elsajátítani?

- A nagymamám, amikor még élt azt mondta, hogy ugyanolyan vagyok, mint a nagyapám. Sajnos én őt nem ismerhette, de nagyon büszke vagyok rá, kiváló szakember volt és 1930-ban az országos szakmai kiállításon ezüst éremmel jutalmazták. A génjeimen keresztül sokat örökölhettem tőle. Én nagyon szeretem az üveget. Sokat utazunk a férjemmel együtt külföldre, akivel együtt dolgozunk, ahol lehet valamit tanulni ott mindent összeszedünk. Mindketten imádjuk az üveget és ez az egésznek az alapja.

- Külföldi útjaik során szerezte meg mindazt az ismeretet, mely lehetővé tette, hogy a legjobb gépeket kiválaszsza?

- Az olasz- és német piacokon minden évben van egy-egy kiállítás, ahol sokat lehet tanulni és működés közben lehet látni a csúcstechnológiát. Minden gépgyártó cég bemutatja a legmodernebb konstrukcióit, használat közben. Mi itthon el sem tudnánk képzelni, hogy mit lehet csinálni az üvegből, Mi minden évben megkapjuk a meghívót, mert szerepelünk a nyilvántartásban és résztveszünk a rendezvényen.

- Az üvegbirodalom fejlesztésére milyen tervei vannak?

- Minden évben beszerzek egy új gépet. Most egy tisztító gépet akarok venni, ami a hagyományos kézi tisztítást felváltja, mert vevő kezébe úgy kerülhet az üveg, hogy nem lehet rajta üvegpor, maszat, polírpor. Jelenleg 10 munkással dolgozom, a jövő héten kettővel bővül a létszám. Nagyon szeretek velük dolgozni, nagyon jó fiatal közösség alakult ki. A jövőben is szeretnék fejleszteni és terjeszkedni.

Daróczi Kiss Márta

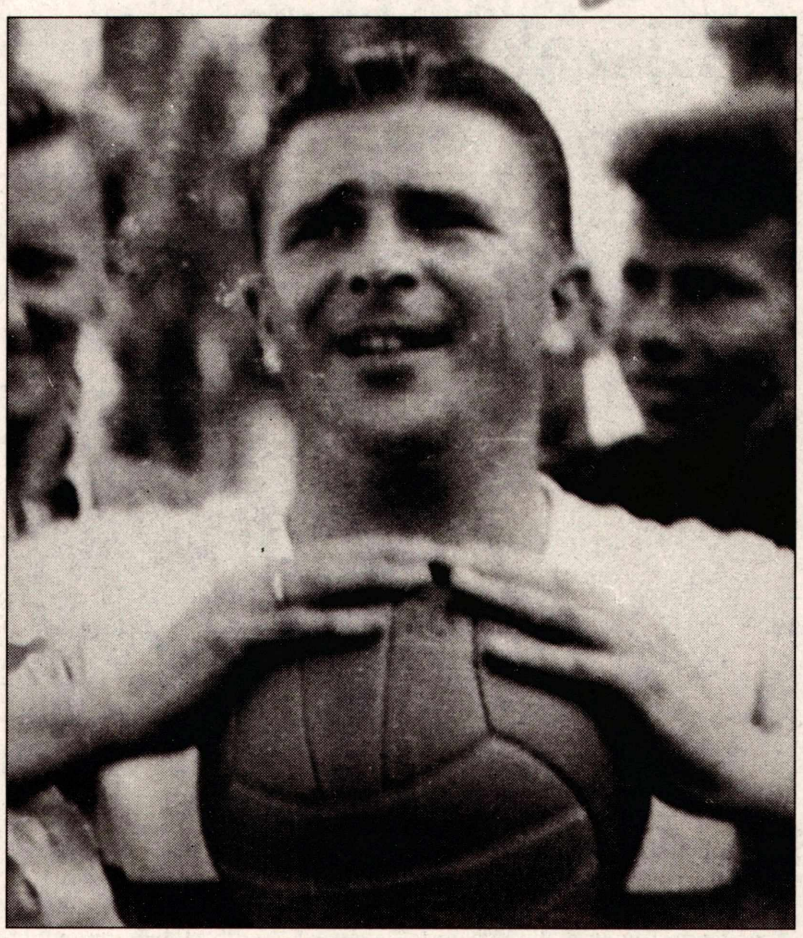

Mindörökké, Öcsi!

Futball. Labdarúgás. Foci. Nevezhetjük bárminek, de azt nem tagadhatjuk, hogy a XX. század legnépszerűbb sportja. És az is tény, hogy volt időszak, amikor a magyar neveket tanult meg a világ. A sportág történetével foglalkozó nemzetközi szervezet, az IFFHS összeállította a század legjobbjainak névsorát, amelynek európai listáján **Puskás Ferenc,** a Bp. Honvéd és a Real Madrid egykori játékosa a 4. helyen végzett. A hír nekünk ma is szívmelengető.

A Köztér fotósa, **Tóth Sándor** archívumából elővarázsolta azt a felvételt, amelyet 1955-ben készített Öcsiről Szolnokon, amikor a Bp. Honvéd a Légierők csapatával játszott NB-I-es meccset.

Negyven éve

Ha **Galamb Istvánnéként** nem is, de mint Ili nénit nagyon sokan ismerik a városban. Igen, ő az, aki harminc évig a Katona József Gimnáziumban tanított. A kezdő években nagyobb óraszámban politechnikát, szőnyegszövést oktatott, és csak pár órában testnevelést. Mellette NB I-ben kosárlabdázott. Néhány év leforgása alatt azonban a testnevelésé, az iskolai sporté lett a főszerep. Megteremtette a leány torna alapjait. Kosárlabdában csapata kétszer nyert országos középiskolás bajnokságot. Atlétikában a lányok és a fiúk egyaránt a legjobbak között szerepeltek. 1973-ban egyik csapat sem talált legyőzőre.

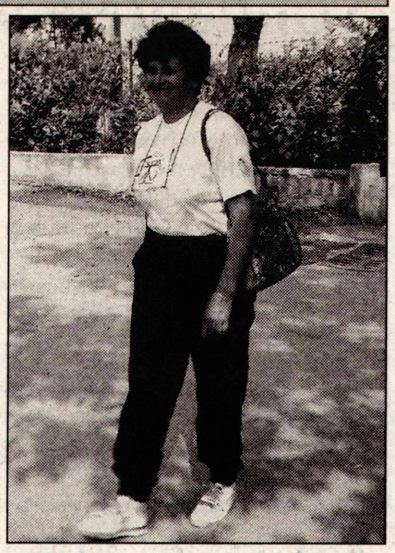

Az aktív sportot abbahagyva, a tanítás mellett a Kecskeméti Építők torna edzője volt. Az egyesület megszűnése után az akkor alakuló Városi Sportiskola atlétika szakosztályában, majd a KSC-ben edzősködött. Országos bajnokot, ifjúsági válogatott versenyzőket nevelt. Diákjait megtanította küzdeni, szeretni a sportot.

Azon szerencsések közé tartozom, akik a tanítványai lehettek. A Sportiskolában az edzőm, a Katonában a testnevelő tanárom volt. Szerettük a testnevelés óráit, az általa szervezett házibajnokságok felejthetetlenek. A délutáni edzéseket minden másnál fontosabbnak éreztük. A sikerek szárnyakat adtak, a kudarcok még jobban összekovácsoltak bennünket, és újabb, több munkára ösztönöztek. A biztos támaszt mindig Ili néni jelentette. A tanítványai közül sokan választottuk a testnevelői pályát. Talán nem véletlenül. Jelenleg 12-en tanítunk a város különböző iskoláiban, akik tőle kaptuk az indíttatást.

1992-ben a nyugdíjazása új korszak kezdetét jelentette az életében. A Megyei Sporthivatalhoz került, és ettől kezdve a szívéhez oly közel álló diáksport szervezés tölti ki az idejét. A tőle megszokott fiatalos lendülettel vetette bele magát ebbe a munkába is. A szervezőbizottság elnöke volt olyan nagyszabású, rangos eseménynek, mint a Középiskolás Röplabda Világjátékok. Minden évben az ő vezetésével több országos diákversenyt rendez a MDST. Az idén városunk ad otthont a legkisebbek atlétika találkozójának, valamint a középiskolások kézi- és röplabda diákolimpiájának.

A versenyeken elért eredmények önmagukért beszélnek. Az elmúlt tanévben a diáksportot tekintve az OTSH értékelése szerint a legeredményesebb megye Bács-Kiskun volt.

Ili néni arra a legbüszkébb, hogy ezekből az eredményekből már a saját unokái is kiveszik a részüket. Közülük hárman a korosztályuk élvonalában versenyeznek, válogatottak, országos bajnokok.

Írta:
Zsámboki Anna

Éjszakai ügyeleten

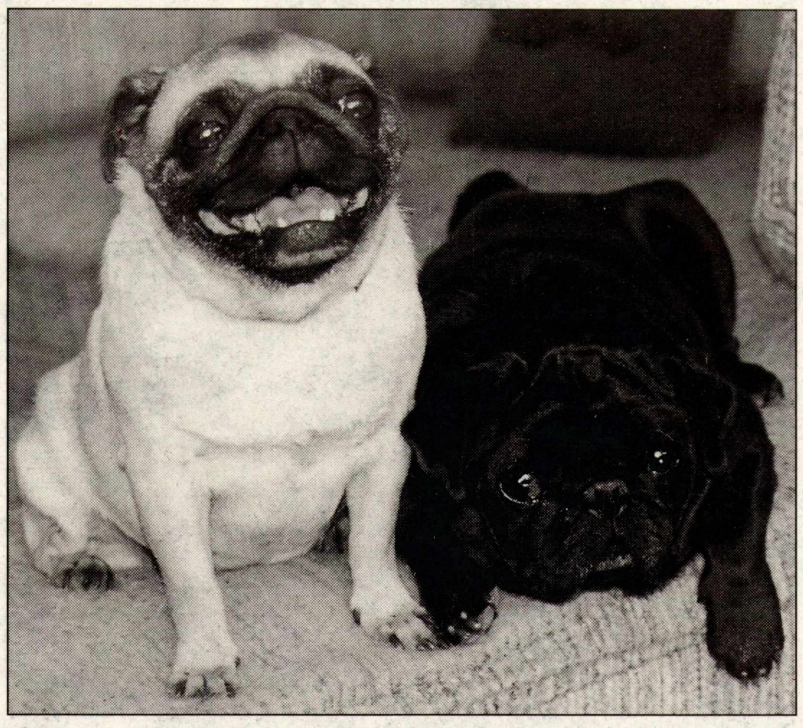

Éjjeli kettőkor arra riadunk, hogy kedvencünk, a kiskutya görcsben vergődik. Futás az állatkórházba. Azaz telefonáljunk előbb oda. Tíztizenöt évvel ezelőtti tapasztalatunk szerint ugyanis hol van ügyelet éjjel, hol nincs.

Dehát azóta nagyot fordult a világ - mondom. Biztos, ami biztos - vette fel a telefont feleségem.

És van is fejlődés: a telefonos üzenetrögzítő. Ami azt közli, hogy a kapura ki van függesztve az ügyeletes orvos neve és telefonszáma. akit - "ha eléggé indokolt és sürgős" figyelmeztet a géphang - megkereshetünk, és bejön a rendelőbe.

Ha már nincs tényleges ügyelet a kórházban, miért nem készül a néhány orvos számára külön-külön, megfelelő szöveg az üzenetrögzítőhöz, amit aktualizálva, az éppen ügyeletben lévő adatait közölné?

Hogy ne kelljen az olykor életveszélyes állapotban lévő, sürgős ellátásra szoruló állattal kimenni a város szélére, majd leolvasni a telefonszámot, a vaksötétben telefont keresni, ha nincs mobil, rájönni arra, hogy egyszerűbb otthonról, és azután újra vissza az állatkórház kapuja elé, a mínuszban vagy szakadó esőben megvárni az orvost.

Nyilván azért nem ad valódi információt az üzenetrögzítő, hogy ne legyenek ügyek az ügyeleten.

De a világ valóban nagyot fordult: van már alternatíva, más szolgáltató a városban, ahol nemcsak hirdetik, de valóban működtetnek is éjszakai ügyeletet a beteg állatok részére.

-g -l

Egy százalék

Január, február, nemsokára itt - a személyi jövedelemadó bevallásának ideje! Bizonyára mindenki szeretné, hogy a nehéz munkával megkeresett pénzének adójából arról a bizonyos 1+1 százalékról úgy rendelkezhessék, ahogyan a legjobbnak látja. Érdemes tehát időben gondolni arra, milyen alapítványnak, fogadóképes szervezetnek, vagy egyháznak adja oda azt az egy-egy százalékot. Jövő havi számunkban szívesen közre adjuk mindazoknak az adószámát, akik "ajánlják magukat" támogatandónak.

Kérjük, hogy a Köztér címére: 6000 Kecskemét, Ceglédi út 38, v. 6001 Kecskemét Pf.: 483 - küldjék el rövid bemutatkozással a felhívásukat. Ne feledjük: sokszor az információhiány is gátolhatja a jó ügyek tisztességes szolgálatát.

Alma

Tiszta, száraz, biztonságos, bőrsemleges pH-értékű, ultravékony, aromazáró szelepes, kiszivárgásmentes, férfiasan tökéletes, lágy, biztonságos, tartós, tartósabb, legtartósabb, kényelmes, elégedett, boldog, mosolygós, egészséges, speciálisan nőknek kifejlesztett, de férfiaknak is jó, verhetetlen ízű, magas kamatozású, erős fogazatú, ragyogó szőrű, hagyományos, új, színkímélő, klinikailag és dermatológiailag tesztelt, visszaváltható palackos, akciós, és persze szénhidrátokban gazdag, fehérjeszegény fogkrémek, autók, samponok, kutyák, macskák, Szilvia, Bence, Peti, védőnők, kismamák, nadrágpelenkák, babapopsik, betétek, értékpapírok, vécépapírok, italok, mosószerek, gumióvszerek, dezodorok, elemek, kutyatápok, kávék, étkezés utáni szájak, maroktelefonok, és hibátlan élet, amit minden este figyelünk, és megelégedéssel nyugtázzuk, hogy elveszettnek hitt érzéseink tovább élnek, mert LEGJOBB BARÁTUNKBAN, a papírtörlőben már nem is, legalább a SZOMJUNKBAN BÍZHATUNK, és jó látni azt is, hogy a kutyák csak az ötvitaminos szárazeledelt szeretik, de ilyenkor mindig vége van a reklámblokknak, és kénytelenek vagyunk rájönni, hogy amit látunk, az létezik, s nem tudjuk, hogy mi az a barátság, a bizalom, meg a szeretet, aki pedig véletlenül mégis, az gondosan eltitkolja, mert színház az egész világ, és színész benne minden férfi és nő, különben meg mit szólnának a többiek. Hiába használtuk azt a sok színkímélő mosóport, a helyes értékrend csúnyán kifakult, az emberi érzés pedig a nagy sietségben észre sem vettük, már negyven fokon eltűnt innen az ezredvégi látszatvilágból, amit ha a reklám után, a fotelből felkelve jobban szemügyre veszünk, láthatjuk, hogy nem más, mint egy alma, ami kívül fényes, belül férges.

Írta:
Braunitzer Gábor

Sokan, sokféleképpen beszélnek a drogról ma, Magyarországon. Ez a szó köznyelvben szinte már egyet jelent a kábítószerrel, és a kábítószer hallatán is rögtön kis zacskónyi porok, injekciós tűk, meg "fűvel" töltött cigaretták ugranak be. Igazából azonban jóval összetettebb a kép. Ezek a szavak más kategóriákat jelölnek, Arra nyilvánvalóan nem gondolsz, hogy amikor apu megkínál egy Szofival, már drogozásra hív. Vagy hogy anyu, amikor naponta hármasával szedi a nyugtatóit, már kábítószer fogyasztó. És bizony erősen rajta van az anyagon. Arról nem is beszélve, hogy a szomszéd Józsi bácsi, aki napjait a sarki talponállóban kezdi két felessel és jóval többel fejezi be, ő is erős drogos. Azt pedig már mondani sem merem, hogy nagyi, aki már harminc éve szürcsölve issza napi három kávéját, bizony, ő is az. Ő is drogos. Akkor most mi van? Ebben az országban mindenki drogozik? Nyilván nem! Vagy legalább is nem abban az értelemben, ahogy ez a szó mostanában forgalomban van.

A Helpi Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda most megjelent Pohár, csésze, hamuzó című rendkívül okos, hasznos, és szellemes füzetecskéje a legális drogokról, mindezeket segíti tisztázni a fejekben. A társadalom által megtűrt pótszerek ismertetése, hatásaik bemutatása nem újkeletű az egészségügyi felvilágosításban.

Ilyen jól szerkesztett, minden ötletéért dicsérhető kiadvánnyal azonban ritkán van alkalom találkozni.

Elismerés Hevér Ágnes szerkesztőnek, Virág Tamás, Kósa András Csaba, Farnady Viktória, Komáromy Zoltán, Borda Balázs, Polacsek Lajos közreműködőnek, s a kiadónak, Szabó Csabának.

Már csak azért a döbbenetes mondatért is, amivel a füzet végén összegzik az egész témát:

Pohár, csésze, hamuzó. Valószínűleg a leggyakrabban használt tárgyaink.

Megtalálhatók minden terített asztalon, együtt szerepelnek minden társas összejövetelen. E tárgyakat ürítjük/töltjük legtöbbször újra. Leginkább azt nézzük, mi van bennünk, de mögéjük nem sokszor látunk.

A Helpi és bölcsen profi gárdája mögénézett a dolognak.

Kívánom, hogy rányíljon a szeme mindezekre azoknak is, akik érdemesek rá.

Töltöttkáposzta

Minden háziasszony tudja, hogy igazán finom töltöttkáposztát csak úgy lehet főzni, ha legalább tíz tagú családra számítunk az asztalnál. Ezért aztán az egy-két személyes háztartásokban nemigen érdemes hozzálátni, mondjuk négy töltelék elkészítésének. Hogy az I. Sz. Családsegítő Központ Nyugdíjas Klubjának tagjai karácsony előtt mégis egy igazi töltöttkáposztával lettek megvendégelve, azt Tőzsér Juditnak, a Gong Rádió ügyvezető igazgatójának, valamint a Lajosmizsei Tanyacsárda dolgozóinak köszönhették.

Lehoczki Károly
Tél fikusz lombon át

A lombon túl bokáig ér a hó,
térdig ér a csönd és derékig a szegénység.
Odakinn, idebenn megkapó

harmónia. Míves rajzolat a dér
az ablakon s éppen csak hallható
a suttogás, hogy "vállalkozás",

"fedezet", "kondíció", "reálbér",
s mi idebent kél, a többi nesz.
Üveges szemmel tekint be a tél.
Haragoszölden villan ki a fikusz.

Mindenféle a gyerekeknek

A Katona József Könyvtár gyermek-programjaiból minden érdeklődő választhat kedvére valót. Aki csak a számítógépen akar játszani, mert otthon nincs neki, az január 29-én 15 órától a Games-klubban csihi-puhizhat a képernyőn. (A torlódások elkerülése végett természetesen időbeosztás érvényes.) Aki csak mesét szeretne hallgatni, nem marad fantázia-mozgató történetek nélkül. Ám aki még próbára is akarja tenni magát a mesemondás tudományában - nos, az évek óta vetélkedhet a közönség elbűvölésében. Január 30-án, 9 órakor kezdődik a legújabb versenyszerű meseutazás. S hogy a könyvtár lényege is meglegyen: január 29-én 15 órától játékos könyvbemutatót tartanak.

Köztér posta Köztér posta Köztér posta

Köszönet a támogatásért

Sikeres évet zárt a Bács-Kiskun megyei Írók és Költők Baráti Köre. A Kör a Városi Kulturális Osztály támogatásával az Erdei Ferenc Művelődési Központban tevékenykedik, a művelődési központ munkatársainak támogató segítségével. Így került sor a Toll és ecset című tíz napos tárlat megrendezésére tavaly áprilisban. A kiállított kötetek mellett festmények, gobelinek, művészi fotók, faszobrok, kisdomborművek, oklevelek is helyet kaptak, bemutatva a Kör alkotóinak sokféleségét, egy-egy alkotó akár több műfajbéli tevékenységét, A tavaszi tárlathoz kapcsolódott március 15, majd április 11, a Költészet napjának műsora. A Kör kiemelten figyel a nemzeti és társadalmi ünnepekre. Műsort adtunk az idősek otthonában és az 56-os nemzetőröknél.

A számos eseményből, amely szorosan érinti Körünket a következők emelhetők ki. Dekker Pálné önéletrajzi pályázatával a Parlamentben nyert elismerést. Vörös Júlia grafológus a város támogatásával megjelentette Katona József kézírásáról írt könyvét. Antalfy István költőnek a Betűk árnyékában című verses kötete látott napvilágot. Mindkét kötetet bemutattuk a Kör havi rendezvényén. Antalfy Istvánt a Honvédelmi Minisztérium rehabilitálta 1956-ért, és a Hazáért II. kereszt kitűntetést adományozta neki. Körünk elhatározta, hogy az 1999-es évben megjelentet egy antológiát Üzen a homok címmel. Pályázat útján a várostól kaptunk, 30 ezer forintot, a fennmaradó költségeket nekünk kell előteremteni. A Kör alkotó, szinte állandóan tevékenykedő magja 50 ezer forintot tudott eddig összegyűjteni saját forrásból. Ez az összeg még mindig kevés, de az induláshoz elegendő.

A Kör köszönetét fejezi ki Mittelholcné Tóth Zsuzsának, aki a Róna Rádió nyugdíjas műsorának vezetőjeként rendszeresen szerepeltette a Kör tagjait műsorában. Sajnos, a Róna Rádió az adását szünetelteti, de reméljük a műsor tovább folytatódhat majd a sugárzás újraindulásával. Mittelholcné Tóth Zsuzsa maga is író ember és tagja Körünknek. Ugyancsak kitűntető szeretet és köszönet illeti Czakó Ferenc helytörténeti kutatót, aki a Vadvirág című lap után a Vadrózsát, a Kör lapját szerkeszti. Végül köszönet Kovács István József költő-újságírónak, aki az egész évi tevékenységünket vezette és koordinálta. Munkánkat a Kecskeméti Televízió is bemutatta 1998. október 10-én.

Vörös József titkár

Miért is fizetünk?

Régi gázfogyasztó vagyok. 10 évvel ezelőtt csodálatos élmény volt fürdeni, zuhanyozni a jó meleg vízben. Sajnos manapság egyre kevésbé érzem ezeket a gyönyöröket. Eresztem a vizet, a gázóra úgy szalad, mint akit kergetnek, de a víz nem akar melegedni. Hideg van a lakásban. Megnézettem a gázkazánt, még sincs melegebb. Maximális lángon is 25 C fokos vizet ad a kazán, pedig eredetileg 80 C fokra is képes lenne.

Mi lehet a hiba? Szerelőm, több intézményi kazánfűtő és számos ismerősöm a gáz összetételére panaszkodik. Mint mondják, kevesebb a fűtőértéke, nincsen megfelelően tisztítva, nagy a kéntartalma, levegős, stb.

A visszacsapódó kondenz víz már majdnem szétmarta a kazánomat, erre panaszkodnak barátaim is, a kémény belülről csöpög, pedig olyan huzata van, hogy amikor belenéztem majdnem kirepültem rajta, mint a söprűs boszorkány a Jancsi és Juliska mesében. Nem élvezzük a meleget, de azért fizetünk, mint a katonatiszt (valamikor).

De menjünk tovább. Ezért a minőségért hamarosan többet fogunk fizetni, mert hogyan lesz a vállalatnak több a haszna: árat kell emelni, minőséget tovább csökkenteni.

Kérem tisztelt gázszolgáltató! Tudom, hogy meg akarnak élni - de mi is!!

Dr. Burián Miklós

Vidékről is fogadnak?

A novemberi Köztérben a Civil kurázsi című cikkben olvastam, hogy Kecskeméten van autista iskola. Én Szeretném ennek vagy ezeknek az intézményeknek a címüket elkérni. Nekem is van egy 6 éves autista kisfiam. (Hatgyermekes anyuka vagyok.) Szeretném tudni, hogy vidékről járhatnak-e oda gyerekek? Nagy szükségem lenne a címre. Köszönettel: **Deák Mihályné**

Többeknek: lapunk megvásárolható a város és környéke újságárusító helyein és ingyen hozzáférhető a közintézményekben, megrendelhető a szerkesztőség címén, telefonján.

Művészeti iskola

Kecskeméten két önkormányzati intézmény, - az EFMK és az Ijúsági Otthon - városi beiskolázású alapfokú művészeti oktatás megvalósítását tervezi. Józsa Katalin, a kecskeméti Ifjúsági Otthon igazgatónője elmondta, hogy az új művészeti alapoktatást kerámia, modern tánc és színjáték tanszakon indítanák. Az intézményben évtizede folyó művészeti nevelés tapasztalatai is alapul szolgálnak a tanszakok beindítására.

Köztér
Kecskeméti közéleti lap
Szerkesztő: Nagy Mária
A szerkesztőség címe:
6001 Kecskemét pf.: 483
Ceglédi út 38.
Tel./Fax: 76/410-260,485-720
Telefon: 06-30/928-25-17
Kiadja: az Extra Piac Kft.
6000 Kecskemét, Petőfi S. u. 1/a.
Felelős kiadó: Székely Zsolt
Előkészítés: Hegedűs József
Nyomtatja a Lajosmizsei Nyomda.
Igazgató: Burján Norbert
ISSN 1418-9712
A fotókat Tóth Sándor készítette.